Horowicz Obraz porównawczy
budżetów Warsz. Gminy

Z PRAC WYDZIAŁU STATYSTYCZNEGO PRZY ZARZĄDZIE WARSZAWSKIEJ GMINY STAROZAKONNYCH.

III.

Obraz porównawczy budżetów Warszawskiej Gminy Starozakonnych

za 10-lecie 1904—1913.

OPRACOWAŁ

KAZIMIERZ HOROWICZ

DR. FIL.

WARSZAWA.
DRUK TOW. AKC. S. ORGELBRANDA SYNÓW.
Krakowskie-Przedmieście № 66.

1914.

Z PRAC WYDZIAŁU STATYSTYCZNEGO PRZY ZARZĄDZIE
WARSZAWSKIEJ GMINY STAROZAKONNYCH.

III.

Obraz porównawczy budżetów Warszawskiej Gminy Starozakonnych

za 10-lecie 1904—1913.

OPRACOWAŁ

KAZIMIERZ HOROWICZ
DR. FIL.

WARSZAWA.
DRUK TOW. AKC. S. ORGELBRANDA SYNÓW.
Krakowskie-Przedmieście № 66.

1914.

Z prac Wydziału Statystycznego przy Zarządzie Warszawskiej Gminy Starozakonnych wyszło z druku w opracowaniu autora:

I. Dane o składce gminnej za 10-lecie 1903—1912.

II. Śmiertelność ludności żydowskiej m. Warszawy w roku 1912.

Jako następna publikacja ukaże się:

IV. Szkoły dla ludności żydowskiej m. Warszawy.

Дозволено Военною Цензурою. Варшава, 14 августа 1914 г.

I.

Zadania instytucji gminnych określają się zazwyczaj z jednej strony przez udział w życiu większych ciał administracyjnych, część których stanowią, z drugiej zaś przez te wszystkie względy, którym instytucje te zawdzięczają swoje samoistne położenie prawne.

Zadania Warszawskiej Gminy Starozakonnych są więc z jednej strony wytknięte przez całokształt ogólnej administracji miejskiej, z drugiej zaś przez stanowisko W. Gm. St., jako Gminy wyznaniowej.

To też służąc ludności żydowskiej m. Warszawy, W. Gm. St. musi zaspakajać potrzeby zarówno społeczne, jak i religijne tej ludności.

Przy wykonywaniu swoich zadań instytucje publiczne kierować się winny pewnym zgóry zakreślonym planem gospodarczym na najbliższy okres finansowy; wcieleniem prawnem takiego planu jest budżet.

To też rozpatrzenie budżetów daje niètylko obraz finansowej gospodarki danej instytucji, ale, co najważniejsze, pojęcie o charakterze, programie i rozmiarach tej działalności; ma więc ono znaczenie nie tylko bilansowe, ale i sprawozdawcze; specjalnie ma to miejsce w instytucjach prawno-publicznych, które, jak W. Gm. St. już choćby z powodów natury prawnej muszą ściśle przestrzegać zakreślonych ram budżetowych; nie ma więc pomiędzy budżetem, a jego wykonaniem godnej uwagi różnicy.

W pracy niniejszej podlegają opracowaniu dane budżetowe w formie ostatecznej, t. j. zatwierdzone już przez Ministerjum Spraw Wewnętrznych.

Należy bowiem zaznaczyć, że budżet W. Gm. St. przechodzi następujące instancje administracyjne.

Preliminarz budżetu, ułożony przez Zarząd W. Gm. St., przedstawiany zostaje na rozpatrzenie Miejskiego Komitetu Budżetowego [1]); po rozpatrzeniu go przez Komitet, budżet zostaje przedstawiony do zatwierdzenia Ministerjum Spraw Wewnętrznych.

Dążąc w pracy niniejszej do zobrazowania nietylko gospodarki finansowej W. Gm. St. w świetle liczb, ale i do zaznajomienia szerszego ogółu z charakterem działalności W. Gm. St., musimy zgóry zaznaczyć, że nie wchodzimy w roztrząsanie zasad gospodarki oraz zwracamy uwagę, że część sprawozdawcza musi być bardzo niekompletna właśnie dlatego, że podstawą pracy niniejszej są bądź co bądź liczby budżetowe, myślą przewodnią zobrazowanie budżetów, a celem dynamika liczb budżetowych za rozpatrywane 10-lecie, a nie statyka poszczególnych wydatków w tym lub innym roku sprawozdawczym.

Ponieważ naczelną zasadą prawidłowej administracji publicznej jest utrzymanie równowagi (patrz fig. 1) między dochodami a wydatkami, główną część budżetu stanowią te dwa działy. Nim jednak przystąpimy do ich rozpatrywania, rzućmy okiem na stan majątkowy W. Gm. St.

---

[1]) W skład Komitetu Budżetowego wchodzą: Prezydent miasta, Ober-Policmajster, Zarządzający Izbą Skarbową Warszawską, Zarządzający Izbą Obrachunkową Warszawską, Referent Kancelarji Jenerał-Gubernatora Warszawskiego, przedstawiciel Pomocnika Jenerał-Gubernatora z wydziału policyjnego, przedstawiciel Naczelnika Okręgu Komunikacyjnego Warszawskiego oraz czterech obywateli miasta. Patrz Babiński Wacław Dr. Obraz porównawczy Budżetów m. Warszawy za rok 1890 — 1913. Warszawa 1913 str. 3.

II.

Stan majątkowy W. Gm. St.

Fig. 6.

1. Kapitały W. Gm. St.

(Tabl. 1).

§ 2. Rozpatrzmy przedewszystkiem kapitały, będące w rozporządzalności W. Gm. St.

Dane odnośne przedstawiliśmy w Tabl. 1.

Jak widać, najsilniejszy ruch stały można zauważyć w rubryce 3, t. j. w stosunku do sum, przeznaczonych na różne cele legatowe, których wypełnienie ciąży na W. Gm. St. W okresie rozpatrywanym kapitały te wzrosły o 99,2%, czyli że prawie się podwoiły. Mają one charakter funduszu żelaznego, odsetki zaś od nich są używane na cele, ściśle określone przez zapisodawców.

Obok tego kapitału żelaznego W. Gm. St. posiada kapitał obrotowy, przeznaczony na prowadzenie instytucji kredytowych o charakterze filantropijno-społecznym (lombard bezprocentowy i kasę pożyczkowo-oszczędnościową im. Salomona Eisenmana). Wielkość tych kapitałów jest przedstawiona w rubryce 6, a wzrost ich w okresie rozpatrywanym doszedł do 18%.

Trzeci rodzaj kapitałów W. Gm. St., to kapitały własne, które powstają z różnic między budżetem a jego wykonaniem (rubr. 7). Kapitały te mają charakter kapitału zapasowego.

Ruch tego kapitału nie był ciągły, gdyż wzrastając w okresie 1904—1907, w następnych latach wahał się, ażeby osiągnąć maximum w roku 1913; takim sposobem wzrost w roku ostatnim w porównaniu z rokiem początkowym wynosił 119,9%. Co

się zaś tyczy ogólnej sumy kapitałów (rubr. 8), to wzrosła ona o 94,2% głównie dzięki wzrostowi rubr. 3, gdyż średnio za lat 10 rubryka ta stanowiła 90,1% całej sumy kapitałów (wobec 5,2% w rubr. 6 i 4,7% w rubr. 7).

Jak widać kapitały W. Gm. St. stanowią przeważnie sumy legatowe, a więc kapitały żelazne, mające zupełnie ścisłe przeznaczenie i tylko bardzo nieznaczna część jest, jako kapitał zapasowy, własnością i w rozporządzalności W. Gm. St. (średnio za lat 10 rb. 56931,41 rocznie).

2. Nieruchomości, długi i zaległości W. Gm. St.

Tabl. 2.

§ 3. Nieruchomości gminne mają charakłer czysto gospodarczy: służą bezpośrednio celom W. Gm. St.

Dochody z nieruchomości, legowanych na rzecz W. Gm. St. mają ściśle określone przeznaczenie, figurują więc w sumach, przeznaczonych na wypełnienie zobowiązań legatowych (patrz niżej), wreszcie dochody z nieruchomości, zakupionych przez W. Gm. St. na własne cele, a jeszcze na te cele nie eksploatowanych (place pod przyszłe cmentarze) znajdziemy niżej (tabl. 4, rubr. 8).

Wartość nieruchomości (patrz Fig. 6), w okresie sprawozdawczym wzrosła o 35,7%, wykazując ciągłą tendencję wzwyż, co jest naturalne ze względu na silny wzrost działalności W. Gm. St., odzwierciadlającej się, jak zobaczymy niżej w silnym i stałym wzroście budżetu.

Zaległości pochodzą z nieściągniętej składki gminnej i wykazują brak określonego ruchu, uwarunkowany przyczynami najróżnorodniejszej natury, wyjaśnionemi już na innem miejscu [1]).

Przejdźmy teraz do rozpatrzenia długów W. Gm. St.

Jak każda instytucja prawno-publiczna, powołana do za-

[1]) Dane o składce gminnej za 10-lecie 1903—1912. Z prac Wydziału Statystycznego przy Zarządzie Warszawskiej Gminy Starozakonnych. I. Warszawa, 1913. Różnica między preliminarzem składki gminnej, a sumą spodziewaną z tego źródła, figurującą w Budżecie objaśnia się tem, że średnio 5,2% sumy preliminowanej zostaje umorzone, a 16,8% wcale do kasy nie wpływa (str. 13).

spokojenia potrzeb nietylko krótkotrwałych, ale i takich, z których będą korzystały pokolenia przyszłe (cmentarze, szpitale i t. d.) W. Gm. St. zaciąga pożyczki długoterminowe, przenosząc w taki sposób i spłatę na pokolenia przyszłe.

Wielkość tych spłat będzie uwidoczniona niżej (Tabl. 7, rubr. 5), tutaj zaznaczymy tylko, że W. Gm. St. zaciągnęła następujące pożyczki:

Rok zaciągnięcia	Cel pożyczki	Suma w okrągłych liczbach	1 Stycznia 1913 r. pozostaje do spłaty
1900	Na wykończenie budowy nowego szpitala żydowskiego w kolonii Ludwików na Czystem	300000	249000
1902	na ten sam cel .	50000	41908,20
1905	Na urządzenie nowych cmentarzy .	200000	16049
	Razem. . .	550000	451317,20

Rozpatrzmy teraz, ile długów przypada na jednego mieszkańca m. Warszawy [1]) wyznania mojżeszowego.

Rok	Rub.	Rok	Rub.
1904	1,52	1909	1,78
1905	1,94	1910	1,60
1906	1,99	1911	1,58
1907	1,96	1912	1,56
1908	1,83	1913	1,42

Średnio przez lat 10 przypada rocznie na każdego mieszkańca rb. 1,72 długów gminnych [2]).

[1]) Patrz dodatek I.

[2]) Na jednego mieszkańca w. m. przypada średnio:
0,42 rb. udziału w kapitałach Gminy, (w 90,1% nienaruszalnych) oraz
0,46 rb. udziału w wartości nieruchomości gminnych.

Wysokość długów miejskich, obarczających jednego mieszkańca m. Warszawy, wynosi 56 rb. (średnio za 1904—1911; por. Babiński, loc. cit.)

III.

Dochody W. Gm. St.

Tabl. 3.

§ 4. O dochodacd informuje nas Tabl. 3.

Cała suma dochodów (budżetu) wzrosła w okresie rozpatrywanym o 96,5%, a więc podwoiła się.

1. Dochody ogólne.

Tabl. 4.

Do dochodów tej kategorji zaliczone zostają dochody na opędzenie ogólnych wydatków W. Gm. St. oraz na utrzymanie instytucji dobroczynności społecznej, (a więc nie na dobroczynność doraźną).

Dochody ogólne (Tabl. 3, rubr. 1; szczegóły w Tabl. 4), wzrosły w rozpatrywanym czasie o 113,4% wykazując stały i ciągły wzrost.

W stosunku do innych dochodów dochody ogólne stanowią za lat 10 średnio 69,3% a więc największą część budżetu dochodów, wykazując ten sam ruch, co i całokształt budżetu (patrz Fig. 7).

Na dochody ogólne składają się dochody:

a) ze składki gminnej (Tabl. 4, rubr. 1),

b) z opłat pogrzebowych i za korzystanie z urządzeń religijnych (rubr. 2 i 3),

c) z ofiar dobrowolnych (rubr. 4, 5, 6 i 7),

d) za dzierżawę placów, przeznaczonych na cmentarze i z % od kapitałów własnych (rubr. 8 i 9).

Składka gminna ma charakter podatku bezpośredniego, aczkolwiek jest ona podatkiem repartycyjnym[1].

Opłaty pobrzebowe tylko (patrz Tabl. 4) średnio w 4,5% pochodzą z ofiarności publicznej, mają więc one łącznie z innemi opłatami[2]) charakter podatku pośredniego.

Wprawdzie w zasadzie tych opłat, określanych według pewnej[3]) taksy leży moment prywatno-gospodarczy, gdyż są one uiszczane za pewne określone funkcje W. Gm. St., ale niewątpliwy charakter podatkowy tych opłat (Gebühren) wynika z wyjątkowego przywileju (regalium), jakie ma na ich spełnianie W. Gm. St.

Dotyczy to specjalnie największej pozycji opłatowej: opłat pogrzebowych.

Widzimy więc, że dochody ogólne pochodzą z trzech źródeł:

I. z dochodów o charakterze publiczno-gospodarczym (składka i opłaty),

II. z dochodów o charakterze prywatno-gospodarczym (dochody z dzierżawy i % od kapitałów),

III. z dochodów o charakterze dobrowolnej ofiarności (ofiary).

Dochody ze składki gminnej wzrosły w okresie rozpatrywanym o 136,8%; również stale wzrasta udział procentowy dochodów z tej pozycji w całokształtcie dochodów ogólnych.

Podobny ruch wykazują dochody z opłat pogrzebowych (rubr. 2); wzrost w okresie rozpatrywanym wynosi 158,4%.

Opłaty za korzystanie z urządzeń religijnych (rubr. 3) spadły nieco, wykazując naogół bardzo mały ruch.

Co się zaś tyczy dalszych rubryk, to ofiarność publiczna na instytucje dobroczynne, utrzymywane przez W. Gm. St., słabnie, a udział procentowy w całokształtcie dochodów ogólnych, pochodzących z ofiarności publicznej, także ciągle się zmniejsza.

Wogóle więc można zauważyć fakt, że na utrzymanie

---

[1]) Patrz: Dane o składce gminnej za 10-lecie 1903—1912. loc. cit.

[2]) Dla ścisłości nadmienimy, że w rubr. 5 znajdują się dobrowolne ofiary legatowe na utrzymanie cmentarzy, ale w wysokości kilkunastu rubli rocznie.

[3]) Por. Dodatek II i Tablice na str. 18.

swoich instytucji W. Gm. St. musi czerpać fundusze ze źródeł publiczno-gospodarczych, a nie z dobrowolnej ofiarności swoich członków.

Średnio za lat 10 z całej liczby dochodów ogólnych 89,8% (już po uwzględnieniu ofiar na cele cmentarne Tabl. 4a) pochodzi ze źródeł publiczno i prywatno-gospodarczych (Tabl. 4 rubr. 1, 2, 3, 8, 9), a tylko 10,2% z ofiarności publicznej.

2. Dochody na cele dobroczynne.

(Tabl. 3, rubr. 2).

§ 5. Dochody z tego źródła to dochody z ofiarności publicznej; są one przeznaczone na dobroczynność doraźną (z wyjątkiem nieznacznej sumy na lombard bezprocentowy):

1. na zapomogi dla ubogich na święta paschalne,
2. na odzież dla ubogich,
3. na zapomogi dla ubogich chorych.

Dochody te, stanowiące średnio 12,7% całego rocznego budżetu dochodowego, wykazują pewne wahania, mając bardzo słabą tendencję wzwyż; stanowią jednak coraz mniejszy odsetek (z 15,6 spadł na 8,6) całokształtu dochodów, jasno wykazując, że dobrowolna ofiarność nawet na specjalne cele dobroczynności doraźnej odgrywa coraz to mniejszą rolę w budżecie W. Gm. St. (patrz Fig. 8).

3. Dochody obrotowe.

(Tabl. 3, rubr. 3).

§ 6. Dochody z tego źródła, przeznaczone są przez zapisodawców na różne cele (patrz Tabl. 12), leżące poza działalnością W. Gm. St. . Dochody te wzrosły o 119,9%, a więc więcej, niż wdwójnasób, mają widoczną tendencję wzwyż, będąc coraz to większą częścią budżetu dochodów (wyjątek stanowią ostatnie dwa lata, kiedy dochody nadzwyczajne wzrastały bardzo silnie patrz Fig. 8).

4. Dochody nadzwyczajne.

(Tabl. 3, rubr. 4).

§ 7. Dochody z tego źródła są to te wszystkie dochody, które na nadzwyczajne i jednorazowe wydatki zostają przeznaczone

z zapasowego kapitału W. Gm. St.; jako takie nie mogą one mieć oczywiście żadnej wyraźnej tendencji (patrz Fig. 8).

§ 8. Podział dochodów według poszczególnych pozycji średnio za lat 10 1904—1913 jest uzmysłowiony na Fig. 1.

Ciekawy jest wzrost całej sumy budżetowej dochodów (a więc i rozchodów) W. Gm. St., w rozpatrywanym okresie. Liczby budżetowe wzrastają stale i jak wskazuje następująca tabliczka dość silnie (z wyjątkiem r. 1907).

Wzrost wynosił bowiem w roku:

		1919	1,4%	Średnio wynosił wzrost 8,2%
1905	8,4%	1910	17,5%	
1906	13,9%	1911	2,4%	
1907	—4,5%	1912	16,8%	
1908	7,6%	1913	10,1%	

Ruch ten został uzmysłowiony na Fig. 7.

Wzrost absolutnych liczb wyniósł 96,5%, czyli cała suma budżetowa podwoiła się.

§ 9. Rozpatrzmy teraz dochody W. Gm. St. niezależnie od dochodów obrotowych, jako mających specjalne cele, leżące poza W. Gm. St., a więc sumy, przeznaczone na własne (bezpośrednie) potrzeby W. Gm. St.

Dane te przedstawione są w Tabl. 4b.

Co do układu tej Tablicy należy zauważyć, że do rubryki 1 weszły dochody, nie mające charakteru ofiarności publicznej, a więc dochody prawno gospodarcze (składka gminna i wszystkie opłaty) i prywatno-gospodarcze (dochód z wyrobów, sprzedanych przez Warsztaty rzemieślnicze przy W. Gm. St., dochody od kapitałów, dochody z dzierżawy i dochody nadzwyczajne, pochodzące z kapitału zapasowego), do rubryki 2 zaś wszystkie ofiary (między innemi z rubr. 2 Tabl. 4, ofiary na utrzymanie cmentarzy wedł. Tabl. 4).

Z rozpatrywanej Tabl. 4b widać przedewszystkiem, że dochody, nie mające charakteru ofiar, rosną stale i znacznie, podczas, gdy liczby rubr. 2 stoją prawie na tej samej wysokości pomimo znacznego wzrostu ludności i instytucji dobroczynności publicznej, utrzymywanych przez W. Gm. St.

Wzrost liczb rubr. 1 wynosi w okresie rozpatrywanym aż 171,7%.

Również stale rośnie udział procentowy liczb rubryki 1 w całokształcie dochodów na własne cele W. Gm. St., podnosząc się z 71,9% do 87,8%.

Średnio za lat 10 od 1904 do 1913 dochody ze źródeł ofiarności publicznej wynosiły tylko 20,7% całej sumy dochodów na potrzeby własne, a z innych źródeł 79,3%.

Można więc z powyższego wyprowadzić jasny wniosek, że

> na pokrycie potrzeb swoich W. Gm. St. w lwiej części musi korzystać z praw ściągania podatków i opłat, gdyż ofiarność publiczna pokrywa tylka małą część budżetu.

Nawet olbrzymie sumy legatowe, będące w rozporządzalności W. Gm. St. (patrz Tabl. 1 rubr. 3) nie mogą wpłynąć na na tę konieczność, gdyż, jak zobaczymy niżej (Tabl. 12a), tylko 20,1% wszystkich dochodów od legatów zostaje średnio przez lat 10 przeznaczone na bezpośrednie cele W. Gm. St.

§ 10. Rozpatrzmy teraz dochody W. Gm. St., pochodzące jedynie ze źródeł podatkowych.

Dane te są podane w Tabl. 5.

Widzimy z niej przedewszystkiem, że średnio za lat 10 podatki bezpośrednie wynosiły 76,4%, a podatki pośrednie (opłaty) 23,6% całej sumy podatkowej. Wzrost całej tej sumy w okresie rozpatrywanym wynosił 173,2%; na podatki rubryki 1 (składka gminna) przypada wzrost o 136,8% (patrz str. 7), podatki zaś pośrednie wzrosły o 32,6%.

Udział procentowy podatków bezpośrednich w całokształcie sumy podatkowej W. Gm. St. w okresie 1904—1908 stale się zwiększa; w ciągu następujących pięciu lat spada na korzyść udziału procentowego podatków pośrednich.

Ażeby zakończyć rozpatrzenie dochodów W. Gm. St., rozpatrzmy jeszcze, jak się dzieli suma budżetowa, obliczona na jednego mieszkańca Warszawy wyzn. mojż.

Dane te umieszczamy w Tabl. 6. Ruch dwóch najgłówniejszych pozycji (rubr. 1 i 5) jest uzmysłowiony na diagramie (Fig. 9). Liczby średnie za rozpatrywane 10-lecie są podane na Fig. 3.

Jak widać, ogólne liczby budżetowe przypadające na jednego mieszkańca W. Gm. St. (dochody i wydatki) wzrosły w okresie budżetowym o 80,0%, a dochody z podatków o 101,4%, t. j. podwoiły się.

Ruch całej liczby dochodów miał wyraźną tendencję wzwyż, taką samą tendencję wykazują dochody z podatków.

Ciekawym jest ruch dochodów z dobrowolnych ofiar (rubr. 2); odnośne liczby wykazały maximum w roku 1907, potem zaś stale spadały. W roku 1913 była liczba tej rubryki o 20,8% mniejsza, niż w roku 1904.

Zakończywszy w taki sposób z dochodami W. Gm. St. w okresie rozpatrywanym, przejdziemy do rozpatrzenia drugiej strony sum budżetowych: do wydatków.

IV.

Wydatki W. Gm. St.

(Tabl. 7)

§ 11. O wydatkach informuje nas Tabl. 7.

Na wydatki W. Gm. St. składają się:

1) Wydatki na kancelarję i rabinat;

2) Wydatki na oświatę;

3) Wydatki na dobroczynność doraźną i instytucje dobroczynności publicznej;

4) Wydatki pogrzebowe i cmentarne;

5) Wydatki na amortyzację pożyczek gminnych;

6) Wydatki na wykonywanie różnych zobowiązań legatowych (wydatki obrotowe) i

7) Wydatki jednorazowe.

Średnio za lat 10 (por. Fig. 1) w całokształcie wydatków pierwsze miejsce pod względem udziału procentowego zajęła dobroczynność (25,3 %), drugie zaraz oświata (23,5 %), trzecie utrzymanie kancelarji i duchowieństwa (15,4 %) potem idą: wydatki obrotowe (12,7 %), cmentarne i pogrzebowe (10,5 %), amortyzacja pożyczek (8,3 %) oraz jednorazowe (4,3 %).

Co się zaś tyczy ruchu liczb procentowych, wskazujących udział poszczególnych rubryk w całokształcie wydatków (patrz Fig. 10), to przedewszystkiem należy zauważyć, że wydatki na dobroczynność stale zajmują coraz to mniejszy udział w całokształcie wydatków W. Gm. St.

Udział procentowy wydatków na powyższe źródło spadł w okresie sprawozdawczym z 29,1 % do 19,4 %, t. j. zmniejszył się o 30 %.

Udział procentowy wydatków na utrzymanie kancelarji i duchowieństwa w okresie 1904—1911 wzrasta, natomiast w ostatnich latach zmniejsza się, zajmując w roku 1913 tylko o 2,7 % więcej niż, w r. 1904.

Wydatki na oświatę zajmują na początku okresu sprawozdawczego pod względem udziału procentowego w całokształcie budżetu, mniej więcej takie same miejsce, jak w roku ostatnim. W okresie 1904—1910 daje zauważyć się pewien spadek, dopiero w ostatnich latach widoczny jest pewien wzrost.

Wydatki pogrzebowe i cmentarne w okresie sprawozdawczym zajmowały na początku 12 %, w roku ostatnim zaś tylko 10 % całego budżetu wydatków.

Udział wydatków obrotowych w okresie 1904—1911 wzrasta stale, w ostatnich dwóch latach spadł; podczas całego zaś rozpatrywanego okresu wzrósł o 1,0 %.

O wzroście liczb absolutnych będziemy mieli sposobność mówić przy rozpatrywaniu szczegółów Tabl. 7.

Ruch główniejszych liczb jest pokazany na Fig. 11. Ruch zaś liczb, wskazujących udział procentowy na Fig. 10.

Przejdźmy więc teraz do szczegółów wydatków W. Gm. St.

1. Wydatki na administrację i rabinat.

(Tabl. 8).

§ 12. W okresie dziesięciolecia rozpatrywanego wydatki na cel powyższy wzrastały (z wyjątkiem r. 1907) stale, a wzrost ten wynosi aż 160,9 %.

Objaśnia się to oczywiście wzrostem całej działalności W. Gm. St., wykazującej się we wzroście sumy budżetowej o 100 %.

Zresztą należy przyjąć pod uwagę, że do rubryki tej wchodzą nietylko wydatki administracyjne, ale i koszty utrzymania rabinów, kancelarji rabinatu, a więc wydatki na zaspakajanie potrzeb religijnych ludności żydowskiej oraz koszty administrowania olbrzymiemi sumami legatowemi, część których najmniejsza jest przeznaczona (patrz niżej) na bozpośrednie cele W. Gm. St.; to też wypełniając zobowiązania legatowe, W. Gm. St. spełnia swoje zadania społeczne w szerszym zakresie, niż spełnianie swoich bezpośrednich zadań. Należy również pamiętać, że zlecenia zapisodawców obok celów użyteczności społecznej mają często charakter czysto prywatny. [1])

[1]) Dopiero w ostatnich latach zapisodawcy zaczęli uwzględniać ciężar, związany z administrowaniem sum legatowych, przeznaczonych na różne cele, a będących w zawiadywaniu W. Gm. St. i zaczęli przeznaczać drobne sumy na potrzeby kancelarji (patrz: Uwagi do tabl. 12a).

Z całego budżetu wydatków średnio za lat 10 na pensje dla urzędników przeznaczono 62,5 %, na utrzymanie rabinów i kancelarję rabinatu 31,7 %, a na emerytury 5,8 %.

Należy przy tej okazji wyjaśnić, że W. Gm. St., posiadając kasę przezorności urzędników, prowadzoną przez nich samych, nie posiada ustawy emerytalnej. Wydatki w rubr. 2 są to sumy, przyznawane w każdym poszczególnym wypadku przez Zarząd Gminy i zatwierdzane przez władzę wyższą.

Liczby absolutne Tabl. 8, wykazują naogół stały i dość znaczny wzrost.

W rubr. 3 (wydatki na kancelarję i emerytury) wzrost ten wynosił 199,4 % (z 21748 rb. na 65206,08 rb.) t. j. wydatki na cel powyższy prawie potroiły się, wydatki zaś rubr. 5 (na utrzymanie rabinatu) wzrosły o 96,7 % (z 13050 rb. na 25675 rb.) t. j. podwoiły się.

Wydatki na oświatę.

(Tabl. 9.)

§ 13. Rozpatrzmy z kolei 2-gą pozycję Tabl. 7 wydatki na oświatę. Dane Szczegółowe są umieszczone w Tabl. 9.

Wydatki oświatowe składają się z wydatków na szkolnictwo[1]).

Od roku 1909 przewidziany jest poza szkolnictwem jeszcze wydatek w wysokości rb. 600 rocznie na konserwację Muzeum imienia Matiasa Bersohna, które powstało z daru tego obywatela, a poświęcone jest przeszłości żydów w Polsce.

Lwią część wydatków na szkolnictwo pochłaniają wydatki na szkoły, zwane religijnemi.

Wydatek na ten cel wynosił średnio 38,0 % całego budżetu szkolnego. W 1904—1910 udział procentowy na cel powyższy w całokształtcie budżetu szkolnego stale wzrastał; po tym roku z powodu powstania dwuklasowych szkół początkowych i większego budżetu na kursy sobotnie i wieczorowe udział ten stale spadał.

Co się tyczy liczb absolutnych, to w okresie rozpatrywanym wzrastały one stale, a wzrost ten wyniósł w końcu

[1]) Jako następna publikacja Wydziału Statystycznego przy W. Gm. St. ukaże się: „Szkoły dla ludności żydowskiej m. Warszawy".

Ponieważ zawierać ona będzie szczegóły co do programu, liczby uczniów, kosztów utrzymania i t. d., na tem miejscu dane te pomijamy.

okresu 10-letniego 112,1 % wydatków na szkolnictwo r. 1904, t. j. wydatki te podwoiły się.

Utrzymanie miejskich szkół początkowych zajmowało przez lat 10 średnio 33,3 % całokształtu budżetu szkolnego. Udział ten w okresie rozpatrywanym ma dążenie ku spadkowi.

W okresie ostatnich lat 5-iu spadek ten był bardzo znaczny. Udział procentowy w końcu rozpatrywanego dziesięciolecia wynosił tylko 19,1 %, wówczas gdy na początku całego okresu wynosił 37,7 %. Spadek ten równa się 97,4 %.

Należy zaznaczyć, że Zarząd W. Gm. St. od dłuższego już czasu przedsięwziął starania, ażeby przeznaczone dla ludności żydowskiej miejskie szkoły początkowe były utrzymywane kosztem kasy miejskiej, a nie W. Gm. St. Starania te, przechodząc przez różne instancje urzędowe, nie zostały jeszcze ostatecznie skutkiem uwieńczone.

Szkoły miejskie mają typ szkół rządowych, gdy tymcza- W. Gm. St. dąży do tworzenia i prowadzenia szkół początkowych o typie szkół prywatnych, których program i sposób prowadzenia mogą być lepiej zastosowane do potrzeb współczesnych szkolnictwa krajowego. W rzeczy samej utrzymanie dwuklasowych prywatnych szkół początkowych W. Gm. St., zostało uwzględnione w budżecie dopiero od r. 1911, ale już w ciągu trzech lat wydatek na ten cel wzrósł bardzo znacznie, wynosząc 11,0 %, 14,2 %, i 27,7 % całokształtu budżetu szkolnego, t. j. już znacznie więcej niż koszty utrzymania miejskich szkół początkowych.

Liczby absolutne wydatków na ten cel wzrastały również silnie w ciągu tych trzech lat, wynosiły bowiem 12000, 18000 i 47000 rb.

Utrzymanie Warsztatów rzemieślniczych obciąża budżet szkolny W. Gm. St. coraz to w mniejszym stopniu.

Udział procentowy wydatków na szkolnictwo zawodowe, zmniejszając się stale, spadł w rozpatrywanym okresie z 28,2% na 11,0%. Również spadają stale liczby absolutne, bo z 23803,31 rb. na 18687,58 rb.

Przyczyny tego zjawiska należy szukać w zwiększonej na cel Warsztatów ofiarności publicznej.

Średnio przez lat 10 Warsztaty rzemieślnicze pochłonęły 19,1 % całokształtu budżetu szkolnego.

Utrzymanie sobotnich i wieczornych kursów rzemieślniczych w przeciągu pierwszych 7 lat okresu rozpatrywanego

stoi na tej samej wysokości, dopiero w ciągu 3-ch lat ostatnich wzrasta i to bardzo raptownie, gdyż wzrost ten wynosi w r. 1911 66,7%, w r. 1912 112,5% a w ostatnim roku 1913 82,4%. Co się tyczy udziału procentowego wydatków, przeznaczonych na kursy dla rzemieślników, to w ciągu pierwszych 7 lat rozpatrywanego okresu stanowi średnio około 2,6% całej sumy, przeznaczonej na szkolnictwo, w roku zaś 1913 stanowi on już 9,1%; średnio za lat 10 — 3,8%.

Wydatki różne, związane z szkolnictwem (utrzymywanie nauczyciela religji w instytucie ociemniałych i głuchoniemych, wydatki kancelaryjne inspekcji szkół m. Warszawy, związane z szkolnictwem W. Gm. St.) wynoszą średnio 460 rb. rocznie, co stanowi 0,5% całego budżetu szkolnego.

Co się tyczy liczb asolutnych całego budżetu szkolnego, to w okresie rozpatrywanym wzrósł on z 84559,16 do 169789,68 t. j. o 100,8%.

3. Wydatki na dobroczynność.

(Tabl. 10).

§ 14. W Tablicy 10-ej pokazane są wydatki na dobroczynność według dwóch głównych jej form: wydatków na dobroczynność o cnarakterze społecznym (insiytucje dobroczynne) i o charakterze doraźnym.

Absolutne liczby wydatków na dobroczynność społeczną wzrosły w okresie sprawozdawczym o 41,2%, na dobroczynność doraźną zaś o 25,2%, wobec wzrostu całego budżetu dobroczynności o 32,9%.

Ciekawym jest ruch udziału procentowego obydwóch pozycji w całokształcie budżetu dobroczynnego W. Gm. St.

W przeciągu pierwszych lat 8 przeważa dobroczynność doraźna, a dopiero w ciągu ostatnich dwóch lat rozpatrywanego okresu więcej, niż połowę całego budżetu na wydatki dobroczynne zajmuje dobroczynność społeczna.

Średnio za lat 10 dobroczynność społeczna zajmuje 48,6% a dobroczynność doraźna 51,4% całości.

Przejdźmy teraz do szczegółów; rozpatrzmy Tabl. 10 a.

Lwią część wydatków na dobroczynność społeczną (średnio 52.6%) stanowią wydatki na szpitalnictwo: na zapomogę dla Szpitala żydowskiego na Czystem, utrzymywanie ambulatorjum dla przychodzących chorych przy ulicy Pokornej oraz na zwrot szpitalom zamiejscowym kosztów leczenia członków Gminy Warszawskiej.

Absolutne liczby wydatków na cele szpitalnictwa rosną stale. W rozpatrywanym okresie wzrosły one o 25,4 %.

Raptowne wzniesienie się w r. 1906 objaśnia się potrzebą urządzenia kanalizacji, wodociągów, centralnego ogrzewania i rozszerzeniem gmachu, przeznaczonego na ambulatorjum.

Rubryka 2 podaje wydatki, przeznaczone na opiekę nad starcami i sierotami, a mianowicie subsydjum dla głównego domu opieki dla starców i sierot (na Woli).

Wydatki te pochłaniają średnio 17,7 % całego budżetu na instytucje dobroczynne, a w okresie rozpatrywanym wzrosły o 20,0 %.

Stały i silny wzrost wykazują liczby w rubryce 3. Wydatki, przeznaczone na przytułki dzienne dla dzieci stoją na drugiem miejscu w całym preliminarzu wydatków na instytucje dobroczynne (średnio za lat 10 — 25,6 %). W ciągu rozpatrywanego okresu wydatki te wzrosły z 8405 rb. do 17675 rb., co stanowi 110,3 %. Wzrost ten jest specjalnie znaczny w ostatnich latach rozpatrywanego okresu.

Wydatki na lombard bezprocentowy (administracja i asekuracja zastawów) podane są w rubr. 4. Wydatki te zajmują średnio 4,1 % całego budżetu Tabl. 10a, nie wykazując uwagi godnych zmian.

Obok wydatków na instytucje dobroczynne W. Gm. St. poświęca duże sumy (średnio 55431,71 rb.) na dobroczynność doraźną, jak to: zapomogi ubogim członkom Gminy w gotówce, opale i na święta paschalne.

Dane te pomieszczamy w Tabl. 10 b.

Największa część tych wydatków przeznaczona jest (średnio 72,7 %) na zapomogi w gotówce, zapomogi dla ubogich chorych, położnic i na karmienie niemowląt. Reszta dzieli się mniej więcej równomiernie między pozostałe pozycje.

4. Wydatki pogrzebowe.[1])

(Tabl. 11).

§ 15. W Tablicy 11 podane są wydatki na utrzymanie dwóch cmentarzy W. Gm. St.: w Warszawie i na Pradze.

Wydatki te dzielą się na jednorazowe, związane z inwe-

---

[1]) Ciekawem jest zestawienie dochodów i wydatków na cele pogrzebowe i cmentarne.

W tym celu przyjrzyjmy się liczbom rubr. 1, Tabl. 4a i rubr. 1 Tabl. 11.

stycjami cmentarnemi i stałe, jak utrzymanie służby, efektów pogrzebowych i t. d.

Wydatki pogrzebowe i cmentarne rosną stale. W okresie rozpatrywanym wydatki te wzrosły o 67,0 %.

Główna część wydatków to wydatki bieżące (stałe), wynoszące przez lat 10 średnio 76,8 % całego budżetu pogrzebowego.

Wydatki bieżące wzrastają stale, a w okresie sprawozdawczym wzrost ich wynosił 115,1 %.

Wydatki nadzwyczajne (jednorazowe) już z powodu swego charakteru nie mogą wykazywać żadnej określonej dążności.

5. Wydatki legatowe.

(Tabl. 12).

§ 16. Wydatki na cele legatowe zgodnie ze swojem przeznaczeniem podane są w Tabl. 12.

Zwraca tu przedewszystkiem uwagę okoliczność, że średnio przez lat 10 z sum legatowych 79,9 % przeznacza się na wykonywanie różnych zobowiązań, leżących poza bezpośrednimi celami W. Gm. St.

Niżej będziemy mieli sposobność przekonać się, że jedna-

Rok	Dochody z opłat pogrzebowych[1])	Wydatki pogrzebowe i cmentarne[2])	Nadwyżka stanowi	
			rb.	% wydatków
1904	27480.00	24173.69	3306.31	13.7
1905	28800.00	24950.69	3849.31	15.4
1906	29935.00	26335.69	3599.31	13.6
1907	32285.00	31257.00	1028.00	3.3
1908	37887.75	36525.48	1362.27	3.7
1909	49059.80	38704.75	10355.05	26.7
1910	57224.00	42763.89	14460.11	33.8
1911	63204.25	44924.61	18279.64	40.7
1912	69960.00	50948.89	19071.11	37.3
1913	75240.08	51994.00	23246.08	44.7
Średnio za lat 10	47240.08	37259.87	9980.21	24.1

Wynika z powyższego, że W. Gm. St. czerpie z przywileju pobierania opłat pogrzebowych średnio tylko 9980,21 rb. rocznie t j. 24,1% całej sumy, wydawanej na bieżące potrzeby pogrzebowe i cmentarne.

[1]) Bez ofiar. [2]) Bez nadzwyczajnych i jednorazowych.

kowoż większość tych sum jest przeznaczona na różne cele użyteczności publicznej, to też, administrując temi poważnemi sumami (za lat 10 średnio 55239,73 rb.) W. Gm. St. spełnia tylko swoje zadania społeczne i dobroczynne.

Z sum legatowych tylko 20,1 % średnio za lat 10 jest przeznaczone na bezpośrednie cele W. Gm. St., z tego 10,7 % na szkoły (t. zw. religijne i warsztaty rzemieślnicze), 1,2 % na instytucje dobroczyne i społeczne W. Gm. St. (przytułki, lombard bezprocentowy i Kasę pożyczkową im. S. Eisenmana), 7,0 % na dobroczynność doraźną, wreszcie 1,4 % na utrzymanie cmentarzy.

Wzrost sum legatowych w okresie sprawozdawczzm jest bardzo znaczny, bo wynosi, jak to już zaznaczyliśmy, 106,7 %.

Legaty, przeznaczone na bezpośrednie cele W. Gm. St. rosną jednak niepomiernie słabiej, niż legaty, przeznaczone na różne cele, leżące poza W. Gm. St. Kiedy wzrost pierwszych wynosił w okresie rozpatrywanym 65,2 %, wzrost drugich czynił 119,9 %.

Rozpatrzmy wreszcie, na jakie cele są przeznaczone różne zobowiązania legatowe, które ma do wypełnienia zgodnie z wolą zapisodawców W. Gm. St.

Dane te umieściliśmy w Tabl. 12a.

Wynika z niej, że 72,8 % całości średnio za lat 10 było przeznaczone na cele dobroczynne, z tego 46,2 % na dobroczynność doraźną, a 26,6 % na instytucje dobroczynne, leżące poza W. Gm. St.

Duża część, bo średnio 15,9 %, przeznaczona jest na wypłaty dla rodzin zapisodawców; 1,6 % na nabożeństwa żałobne po zapisodawcach i ich rodzinach, a 9,7 % na różne inne zobowiązania.

We wszystkich rubrykach Tabl. 12a można zauważyć stały i silny wzrost; największy jednak w rubr. 2 na dobroczynność doraźną.

6. Wydatki W. Gm. St., przypadające na jednego mieszkańca m. Warszawy w. m.

(Tabl. 13).

§ 17. Rozpatrzmy wreszcie wydatki W. Gm. St., przypadające na jednego mieszkańca w. m. m. Warszawy.

Dane te są umieszczone w Tabl. 13.

Siiny wzrost daje się zauważyć w rubr. 1 (kancelarja i rabinat), 2 (oświata), 3 (instytucje dobroczynne).

Wydatki rubr. 5 (pogrzebowe i cmentarne) rosną wprawdzie, ale nie tak szybko, jak wydatki w rubrykach wyżej wspomnianych.

Ciekawym jest ruch w rubryce 4 (dobroczynność doraźna). Sumy wydawane na głowę ludności na cel powyższy ulegają pewnym wahaniom, ale mają one raczej tendencję ku spadkowi, niż zwyżce. Wynika więc przy zestawieniu z rubryką 3, że W. Gm. St. stara się o zużytkowanie swoich funduszów dobroczynnych więcej w kierunku społecznym, niż filantropijnym (w ścisłem tego słowa znaczeniu).

Ażeby sobie uzmysłowić wydatki na głowę według poszczególnych kategorji, przedstawiamy odpowiednie liczby średnie na Fig. 3.

Kilka słów poświęcimy jeszcze rubr. 8 i 10.

Rubryki te wykazują, jakie sumy są przeznaczane w legatach za pośrednictwem W. Gm. St. rocznie na głowę ludności.

Na innem miejscu mieliśmy sposobność przekonać się (str. 19), że sumy legatowe, biorąc absolutnie, wzrastają bardzo znacznie. Z rubr. 8 Tabl. 13, możemy się przekonać, że sumy obliczone na jednego mieszkańca a przeznaczone na wypełnienie różnych celów poza W. Gm. St. wzrastają bardzo szybko natomiast liczby rubr. 10 pozostają prawie bez zmiany.

Wynika z tego, że dobroczynność osób, które zapisują sumy legatowe na rzecz W. Gm. St. zwiększa się tylko absolutnie, a nie względnie do liczby ludności; z wzrostu zaś w rubr. 9 wynika, że dobroczynność ta nie zmienia się w stosunku do jednego mieszkańca w. m. m. Warszawy; jest ona coraz więcej kierowaną na cele, leżące poza bezpośrednią działalnością W. Gm. St., niż na instytucje będące w zawiadywaniu W. Gm. St.

V.

Porównanie z budżetami niektórych Gmin prowincjonalnych.

§ 18. Materjał porównawczy z Gmin prowincjonalnych został dostarczony Wydziałowi Statystytycznemu W. Gm. St. tylko z Lublina[1]), Częstochowy i Włocławka; ten więc materjał będzie mógł być przy porównaniu uwzględniony.

Tabl. 14, 15 i 16 zawierają dane liczbowe dla Gmin wyżej wspomnianych.

Ponieważ celem naszym jest jedynie porównanie z budżetem W. Gm. St., wszelką dyskusję nad Tabl. 14, 15 i 16 pomijamy.

Dla porównania rozpatrzmy najsamprzód, jak się przedstawiają stosunki procentowe poszczególnych pozycji do całokształtu budżetu dla Warszawy i trzech miast prowincjonalnych.

Rozpatrzmy w tym celu jedynie liczby średnie za lat 10.

Dane powyższe są zamieszczone w Tabl. 17 i 18, z których pierwsza jest pomyślana dla dochodów, druga zaś dla wydatków.

Przechodząc do rozpatzenia dochodów widzimy, że mimo daleko większe zadania, jakie spełnia W. Gm. St. w porównaniu z gminami prowincjonalnemi, mimo szersze pojmowanie swoich celów społecznych W. Gm. St. czerpie ze składki gminnej najmniejszy % całego budżetu w porównaniu z trzema innemi gminami.

Kiedy Częstochowa pokrywa dochodami ze składki 81,2% całego budżetu, Lublin 71,3%, a Włocławek 60,9%, W. Gm. St. tylko trochę więcej, niż połowę, bo 50,8%!

---

[1]) Dane z Lublina zawdzięczamy osobistej uprzejmości Prezesa Gminy Lubelskiej pana Jakóba Kipmana.

Jeżeli nawet przyjmiemy pod uwagę, że np. Częstochowa nie korzysta z przywileju monopolizowania dochodów pogrzebowych i cmentarnych, t. j., jeżeli dodamy udziały procentowe dwóch pierwszych rubryk Tabl. 17, to i wtedy okaże się, że z dochodów o charakterze podatkowym (podatki bezpośrednie i pośrednie) W. Gm. St. czerpie mniejszą część swego budżetu, niż trzy inne rozpatrywane gminy, a mianowicie:

Częstochowa	81,2 %
Lublin	73,2 %
Włocławek	64,3 %
Warszawa	62,5 %.

Przy tej okazji należy zaznaczyć, że dla Lublina liczby rubr. 4 (nadzwyczajne), jako pochodzące z zaległości składki gminnej należałoby jeszcze dodać do rubr. 1, wtedy dochody przewidziane ze składki gminnej w Lubelskiej Gminie wynosiły by nie 71,3 %, lecz 94,6 % budżetu, a więc prawie cały budżet.

Co się tyczy ofiarności publicznej (rub. 3 i 5), to pod względem ofiar tylko Włocławek wykazuje większy udział procentowy w całokształcie dochodów od Warszawy, zaś pod względem sum legatowych Warszawa stoi na pierwszem miejscu.

Ofiarność publiczna Częstochowy i Lublina jest zdumiewająco mała.

Rozpatrzmy wreszcie wydatki trzech gmin prowincjonalnych i W. Gm. St., t. j. dane Tabl. 18.

Przedewszystkiem zwróćmy uwagę na rubr. 1.

Wydatki na kancelarję i rabinat są w W. Gm. St. w stosunku procentowym do trzech gmin prowincjonalnych najmniejsze, wynoszą np. trzecią część (34,8 %) wydatków Częstochowy i Włocławka, 69,4 % wydatków Lublina.

Pod względem szkolnictwa jedynie Częstochowa poświęca szkolnictwu większą część swego budżetu, niż Warszawa, dwa inne miasta stoją znacznie niżej, szczególniej Lublin.

Co się tyczy dobroczynności, to Warszawa ustępuje tylko Lublinowi, który prawie połowę całego swojego budżetu przeznacza na dobroczynność.

§ 19. Przejdźmy teraz do porównania dochodów i wydatków, przypadających średnio przez lat 10 na jednego mieszkańca w. m. danej gminy.

Ponieważ miasta prowincjonalne nie prowadzą statystyki stanu ludności w latach poszczególnych, za średnią liczbę lu-

dności przyjmiemy ludność w środku okresu 10-letniego, który rozpatrujemy, a więc w r. 1909.

Według danych Warsz. Kom. Statystycznego w roku tym liczono ludności w. m.[1]).

w Lublinie	31607,
w Częstochowie	22024,
w Włocławku	6831.

Tablica 19 podaje dane o średnich dochodach gminnych, przypadających na każdego osobnika w. m., zamieszkałego w Lublinie, Częstochowie, Włocławku i Warszawie.

Przedewszystkiem rubryka 1 (dochody ze źródeł o charakterze podatkowym) są jedynie w Częstochowie mniejsze, niż w Warszawie.

W Lublinie i Włocławku liczby te są znacznie większe, niż w Warszawie, aczkolwiek w Włocławku ofiarność, obliczona na jednego mieszkańca jest bardzo duża (rubr. 3); jest ona daleko większa, niż w Warszawie, która znowu wykazuje daleko większą ofiarność, niż dwa inne miasta: Lublin i Częstochowa.

Co się tyczy dochodów na wypełnianie różnych zobowiązań legatowych (obrotowe), podane w rubr. 3, to Warszawa stoi na tej samej wysokości co Włocławek, ale bez porównania wyżej, niż Lublin i Częstochowa.

Dochody nadzwyczajne (jednorazowe) są z wyjątkiem Lublina w innych miastach większe, niż w Warszawie.

Wydatki, obliczone na każdego mieszkańca, są podane w Tabl. 20.

Widać z niej, że Warszawa, wydaje na głowę o 1-ą kopiejkę średnio więcej, niż Lublin, znacznie jednak mniej niż Częstochowa i Włocławek.

Pod względem wydatków na oświatę Warszawa stoi na pierwszem miejscu.

Na dobroczynność wydaje Warszawa na głowę ludności więcej wprawdzie, niż Częstochowa, ale znacznie mniej niż Lublin i Włocławek.

Wreszcie pogrzebowe wydatki przypadają w Warszawie w daleko większej sumie, niż w innych miastach.

Co się tyczy całokształtu budżetu, przypadającego średnio na głowę ludności żydowskiej, to Warszawa wydaje

---

[1]) Por. Bohdan Wasiutyński, Ludność żydowska w Król. polskiem, Warszawa 1913.

na każdego członka swej gminy daleko mniejsze sumy, niż Włocławek, ale większe, niż Lublin i Częstochowa.

Ażeby zakończyć porównanie budżetów W. Gm. St. z budżetami miast prowincjonalnych, musimy jeszcze zwrócić uwagę, że przy rozpatrywaniu sum budżetowych, przypadających na głowę ludności żydowskiej według główniejszych pozycji należy przyjąć pod uwagę, że różne z rozpatrywanych miast mają różne sumy budżetowe; ażeby więc wyelimować tę różnicę, na Fig. 3 i 4 podajemy, ile z każdego rubla, płaconego średnio przez jednego mieszkańca wyzn. mojż. rozpatrywanych gmin, przypada na każdą główniejszą kategorję dochodów i wydatków.

TABLICE.

Tablica 1.

Kapitały W. Gm. St.

Rok	1 Kapitały legatowe w papierach, gotówce i gwarantowane hypotecznie	2 Kapitały będące w zawiadywaniu Wydziału Dobr. publ. przy Magistracie m. Warszawy	3 Razem na cele legatowe (1+2)	4 Kapitał lombardu bezprocentowego	5 Kapitał kasy poż.-oszczęd. im. Sal. Eisenmana	6 Razem kapitały na cele społeczne (4+5)	7 Kapitały własne W. Gm. St.	8 Razem
1904	705637.04	4350	709987.04	38321.35	21300.—	59621.25	37529.95	807138.24
1905	769997.34	4350	774347.34	38441.95	21300.—	59741.95	38551.41	872640.70
1906	931289.48	4350	935639.48	38510.75	22300.—	60810.75	64721.97	1061172.20
1907	962707.71	4350	967057.71	38528.75	22300.—	60828.75	68926.48	1096812.94
1908	1076213.02	4350	1080563.02	88602.65	24730.74	63333.39	26047.57	1169943.98
1909	1134454.66	4350	1138804.66	38706.95	25879.75	64586.70	72900.—	1276291.36
1910	1266748.85	4350	1271098.85	40946.95	26222.76	67169.70	51181.85	1389450.41
1911	1338549.86	4350	1342899.86	40946.95	26222.76	67169.71	62556.15	1436919.—
1912	1386026.96	4350	1390376.96	41038.95	26895.90	67934.86	64353.28	1522665.09
1913	1410045.93	4350	1414395.93	41101.45	29658.68	70760.13	82545.40	1567701.46
Średnio za lat 10	1097067.09	4350	1101417.09	39514.66	24681.06	64195.72	56931.41	1222544.22

Tablica 2.

Wartość nieruchomości gminnych oraz długi i zaległości W. Gm. St.

Rok	Wartość nieruchómości, będących własnością W. Gm. St.	Długi W. Gm. St.	Zaległości W. Gm. St.
1904	1062400	336597.20	32851
1905	1062400	532895.30	25842
1906	1323119	524689.40	33036
1907	1323119	518212.10	35550
1908	1323119	509286.20	35400
1909	1323119	500763.—	36170
1910	1323119	488923.40	72867
1911	1436919	476749.30	69199
1912	1441553	464220.30	38588
1913	1441553	451317.20	18030
Średnio przez lat 10	1306042	459971.34	39753

Tablica 3.

Dochody W. Gm. St.

Rok	1 Dochody ogólne	%	2 Dochody na cele dobroczynne	%	3 Dochody obrotowe na wypełnienie zobowiązań legatowych	%	4 Dochody nadzwyczajne	%	5 Razem	%
1904	218229.49	70.1	48391.87	15.6	32259.93	10.4	12260.40	3.9	311141.69	100.0
1905	238072.—	70.6	51408.92	15.2	35322.—	10.5	12606.62	3.7	337409.54	„
1606	249083.32	64.8	53998.92	14.1	47975.49	12.5	33271.91	8.6	384329.64	„
1907	250776.20	68.2	55964.92	15.2	48050.86	13.1	12968.44	3.5	367760.42	„
1908	271009.51	68.5	54585.98	13.8	52814.12	13.3	17453.09	4.4	395862.70	„
1909	289499.56	72.1	50765.55	12.6	55727.11	13.9	5491.27	1.4	401483.40	„
1910	315509.25	66.9	52180.93	11.1	61965.59	13.1	42162.64	8.9	471818.41	„
1911	339358.14	70.3	54256.96	11.2	76995.40	15.9	12373.57	2.6	482984.07	„
1912	375700.37	66.6	55062.28	9.8	70358.75	12.5	63076.57	11.1	564197.97	„
1913	465797.98	75.0	53457.19	8.6	70928.12	11.4	31090.56	5.0	691273.85	„
Średnio za lat 10	301303.58	69.3	53007.35	12.7	55239.73	12.7	24175.51	5.3	433726.17	100.0

Tablica 4.

Dochody szczegółowe: 1) Dochody ogólne. (Tabl. 3, rubr. 1).

Rok	1 Dochody ze składki gminnej	%	2 Dochody z opłat pogrzebowych	%	3 Opłaty za uczęszczanie do synagogi i kąpieli rytualnych	%	4 Z opłat na t. zw. szkoły religijne	%	5 Z ofiar i dochodów na warsztaty rzemieślnicze	%
1904	151000.—	69.2	30125.01	13.8	3640	1.7	5007.67	2.3	18803.31	8.6
1905	169000.—	71.0	31282.01	13.1	3535	1.5	5684.05	2.4	18288.31	7.7
1906	180000.—	72.2	32425.01	13.0	3150	1.3	5759.87	2.3	17323.81	7.0
1907	182140.—	72.6	34744.76	13.9	2755	1.1	5672.50	2.2	14956.31	6.0
1908	202160.—	74.6	39097.51	14.4	2500	1.0	3874.54	1.4	14934.83	5.5
1909	214490.—	74.1	50632.09	17.5	2320	0.8	4135.09	1.4	9709.83	3.4
1910	235018.97	74.4	58805.81	18.6	2205	0.7	4893.38	1.6	9049.21	2.9
1911	250394.—	73.7	64351.06	19.0	2300	0.7	5675.84	1.7	9343.55	2.8
1912	273855.—	72.9	71196.81	18.9	2500	0.7	5939.26	1.6	9047.58	2.4
1913	357506.—	76.8	77841.92	16.7	2310	0.5	5959.26	1.3	9187.58	2.1
Przeciętnie	220556.40	73.2	49050.20	15.9	2721.50	1.0	5260.15	1.3	13064.32	4.8

Rok	6 Z ofiar na ambulatorjum dla przychocych chorych	%	7 Z ofiar na utrzymanie przytułków dziennych	%	8 Dochód z dzierżawy placów, przeznaczonych na cmentarz	%	9 Procent z kapitałów	%	10 Razem	%
1904			8405	3.8			1248.50	0.6	218229.49	100.0
1905			9065	3.8			1217.63	0.5	238072.—	„
1906			9210	3.7			1217.63	0.5	249083.32	„
1907	800	0.3	8490	3.4			1217.63	0.5	250776.20	„
1908	800	0.3	7225	2.7			1217.63	0.4	271009.51	„
1909	800	0.3	6195	2.1			1217.63	0.4	289499.56	„
1910	800	0.3	4630	1.5			106.88	0.0	315509.25	„
1911	800	0.2	5267.50	1.5			1226.18	0.4	339358.14	„
1912	4600	1.2	5645	1.5	1958.61	0.5	958.11	0.3	375700.37	„
1913	4085	0.9	6035	1.3	1958.61	0.5	914.61	0.2	465797.48	„
Przeciętnie	1268.50	0.4	7016.75	2.5	391.72	0.1	1054.24	0.4	301303.58	100.0

Tablica 4a.

Dochody z opłat pogrzebowych.

(Szczegóły Tabl. 4, rub. 2).

Rok	1 Opłaty	%	2 Ofiary	%	3 Razem	%
1904	27480.00	91.2	2645.01	8.8	30125.01	100.0
1905	28800.00	92.3	2482.01	7.7	31282.01	„
1906	29935.00	92.3	2490.01	7.7	32425.01	„
1907	32285.00	92.9	2459.76	7.1	34744.76	„
1908	37887.75	96.9	1209.76	3.1	39097.51	„
1909	49059.80	96.9	1572.29	3.1	50632.09	„
1910	57224.00	97.3	1581.81	2.7	58805.81	„
1911	63204.25	98.2	1146.81	1.8	64351.06	„
1912	69960.00	98.3	1236.81	1.7	71196.81	„
1913	76565.00	98.4	1276.92	1.6	77844.92	„
Średnio za lat 10	47240.08	95.5	1810.12	4.5	49050.20	100.0

Tablica 4b.

Dochody W. Gm. St. na cele bezpośrednie
(bez dochodów obrotowych).

Rok	1 Dochody ze źródeł o charakterze podatków i własne	%	2 Dochody z ofiar dobrowolnych	%	3 Razem dochody na cele bezpośrednie W. Gm St.	%
1904	200393.90	71.9	78487.86	28.1	278881.76	100.0
1905	246244.63	75.8	78558.29	24.2	324802.92	"
1906	253541.54	75.4	82812.61	24.6	336354.15	"
1907	238946.07	74.7	80763.49	25.3	319709.56	"
1098	263973.01	76.9	79075.57	23.1	343048.58	"
1909	279278.20	80.8	66478.09	19.2	345756.29	"
1910	340237.48	83.0	69615.33	17.0	409852.82	"
1911	332688.00	82.0	73300.67	18.0	405988.67	"
1912	415573.18	84.2	78266.04	15.8	493839.22	"
1913	544459.78	87.8	75885.95	12.2	620345.73	"
Średnio za lat 10	311533.58	79.3	76324.39	20.7	387857.97	100.0

Tablica 5.

Dochody W. Gm. St., pochodzące tylko ze źródeł podatkowych.

Rok	1 Podatki bezpośrednie (skł. gminna)	%	2 Podatki pośrednie (opłaty)	%	3 Razem	%
1904	151000.—	61.6	35885.00	38.4	186885.00	100.8
1905	169000.—	72.7	63420.38	27.3	232420.38	„
1906	180000.—	82.2	39052.00	17.8	219052.00	„
1907	182140.—	81.0	42620.00	19.0	224760.00	„
1908	202160.—	82.4	43142.29	17.6	245302.29	„
1909	214490.—	78.7	58079.30	21.3	272569.30	„
1910	235018.97	78.9	62948.00	21.1	297967.97	„
1911	250394.—	78.5	68694.25	21.5	319088.25	„
1912	273855.—	78.3	75724.89	21.7	349579.89	„
1013	357506.00	70.0	152990.00	30.0	510496.00	„
Średnio za lat 10	220556.40	76.4	64255.61	23.6	284812.01	100.0

Tablica 6.

Dochody W. Gm, St., przypadające na jednego mieszkańca m. Warszawy w. m.

Rok	1 Dochody z podatków	2 Dochody z ofiar	3 Dochody obrotowe	4 Dochody nadzwyczajne i własne	5 Razem rb.
1904	0.68	0.29	0.12	0.06	1.15
1905	0.73	0.29	0.09	0.07	1.18
1906	0.83	0.31	0.18	0.17	1.49
1907	0.84	0.30	0.18	0.13	1.45
1908	0.88	0.28	0.19	0.08	1.43
1909	0.96	0.24	0.20	0.03	1.43
1910	0.97	0.23	0.20	0.12	1.52
1911	1.02	0.24	0.26	0.09	1.61
1912	1.17	0.26	0.24	0.24	1.91
1913	1.37	0.24	0.22	0.24	2.07
Średnio za lat 10	0.95	0.27	0.19	0.12	1.53

Tablica 7.

Wydatki W. Gm. St.

Rok	1 Utrzymanie kancelarji i duchowieństwa patrz tbl. 8	%	2 Oświata patrz tbl. 9	%	3 Dobroczynność patrz tbl. 10	%	4 Wydatki pogrzebowe i cmentarne patrz tbl. 12	%	5 Amortyzacja pożyczek	%	6 Wydatki na wykonanie różnych celów, przewidzianych w legatach patrz tbl. 13	%	7 Jednorazowe	%	8 Razem	%	Rok
1904	40505,49	13.0	84559.16	27.2	90309.34	29.1	37268.36	12.0	20000.—	6.5	32259.93	10.4	5683.20	1.8	310585.54	100.0	1904
1905	42772.99	12.7	88880.41	26.4	97032.68	28.8	33758.55	10.0	35850.—	10.6	35322.00	10.5	3330.00	1.0	336946.63	„	1905
1906	55264.89	14.4	88442.58	23.0	100216.18	26.1	30355.69	7.9	35700.—	9.3	47975.49	12.5	26138.95	6.8	384093.78	„	1906
1907	49853.99	13.5	83368.41	22.7	99873.55	27.2	31880 14	8.7	35550.—	9.6	48050.86	13.1	19183.47	5.2	367760.42	„	1907
1908	57168.19	14.4	90146.93	22.7	108204.07	27.3	52525.48	13.3	35400.—	8.9	52814.12	13.4	—	—	396258.79	„	1908
1909	69746.48	17.4	86669,43	21.7	106765.82	26.7	42704.75	10.7	38250.—	9.6	55727.11	13.9	—	—	399863.59	„	1909
1910	83665.05	17.8	91576.31	19.4	109233.70	23.2	46763.89	9.9	37950.—	8.0	61965.59	13.1	40663.87	8.6	471818.41	„	1910
1911	90426.44	18,7	110165.65	22.8	111937.28	23.2	55808.69	11.6	37650.—	7.8	76995.40	15.9	—	—	482983.46	„	1911
1912	96226.76	17.0	127704,68	22.6	121440.05	21.5	61198.89	10.8	37350.—	6.5	70358.75	12.4	49917.80	9.2	564196.93	„	1912
1913	97333.63	15,7	170389.68	27.4	120044.31	19.4	62244.00	10.0	37050.—	5.9	70928.12	11.4	63282.92	10.2	6[illegible]1272.58	„	1913
Średnio za lat 10	68356.39	15.4	102130.32	23.5	106505.70	25.3	45450.84	10.5	35075.—	8.3	55239.74	12.7	20820.02	4.3	433578.01	100.0	Średnio za lat 10

Tablica 8.

Wydatki szczegółowe tablicy 7. a) Utrzymanie kancelarji i rabinatu.

Rok	1 Pensje urzędników i potrzeby kancelarji	%	2 Emerytury byłych pracowników Gminy lub ich wdów i małoletnich sierot	%	3 Razem (1+2)	%	4 Pensje rabinów i urzędników rabinatu	%	5 Razem (1+2+4)	%
1904	20573.00	59.1	1175.00	3.4	21748.00	62.5	13050.—	37.5	34798.00	100.0
1905	22683.00	61.2	1337.50	3.6	24020.50	64.8	13050.—	35.2	37070.50	"
1906	29068.70	65.5	2228.00	5.0	31296.70	70.5	13050.—	29.5	44346.70	"
1907	23203.80	58.8	2952.00	7.5	26155.80	66.3	13050.—	33.7	39205.80	"
1908	26303.00	57.4	3084.00	6.8	29387.75	64.2	16450.—	35.8	45837.75	"
1909	34489.79	61.6	5088.50	9.1	39578.29	70.7	16450.—	29.3	56028.29	"
1910	46119.06	63.2	4383.50	6.0	50502.56	69.2	22500.—	30.8	73002.56	"
1911	53642.70	66.3	4806.25	5.9	58448.95	72.2	22500.—	27.8	80948.95	"
1912	59121.70	65.8	5127.57	5.7	64249.27	71.5	25600.—	28.5	89849.27	"
1913	60151.20	66.3	4954.88	5.4	65106.08	71.7	25675.—	28.3	90781.08	"
Średnio za lat 10	37535.60	62.5	3513.72	5.8	41049.32	68.3	18137.50	31.7	59186.82	100.0

Tablica 9.

Wydatki szczegółowe: b) na oświatę.

Rok	1 Utrzymanie szkół t. zw. religijnych	%	2 Utrzymanie miejskich szkół początkowych	%	3 Utrzymanie dwuklasowych szkół początkowych W. Gm. St.	%	4 Utrzymanie warsztatów rzemieślniczych przy W. Gm. St.	%
1904	26220.85	31.0	31885.—	37.7			23803.31	28.2
1905	30457.10	34.3	32485.—	30.5			23288.31	26 2
1906	30629.60	34.6	32485.—	36.7			22323.81	25.3
1907	30627.10	36.7	32485.—	39.0			17956.31	21.5
1908	34827.10	38.6	32485.—	36.0			19934.83	22.1
1909	35974.60	41.8	32485.—	37.7			14709.83	17.1
1910	41542.10	45.7	32485.—	35,7			14049.21	15.4
1911	46237.10	42.2	32485.—	29 6	12000.—	11.0	14343.55	13.1
1912	53572.10	42.1	32435.—	25.6	18000.—	14.2	14047.58	11.0
1913	55617.10	32.8	32485 —	19.1	47000.—	27.7	18687.58	11.0
Średnio za lat 10	38570.48	38.0	32425.40	33.3	7700.—	5.3	18214.43	19.1

5 Utrzymanie sobotnich i wieczorowych kursów dla rzemieślników	%	6 Rożne	%	7 Razem na szkolnictwo	%	8 Muzeum im. Matiasa Bersohna	9 Razem na oświatę	Rok
2400.—	2.8	250.—	0.3	84559.16	100.0		84559.16	1904
2400.—	2.7	250.—	0.3	88880.41	„		88880.41	1905
2400.—	2.7	604.17	0.7	88442.58	„		88442.58	1906
1800.—	2.2	500.—	0.6	83368.41	„		83368.41	1907
2400.—	2.7	500.—	0.6	90146 93	„		90146.93	1908
2400.—	2.8	500.—	0.6	86069.43	„	600.—	86669.43	1909
2400.—	2.6	500.—	0.6	90976.31	„	600.—	91576.31	1910
4000.—	3.6	500.—	0 5	109565.65	„	600.—	110165.65	1911
8500.—	6.7	500.—	0.4	127104 68	„	600.—	127704.68	1912
15500.—	9.1	500.—	0.3	169789 68	„	600.—	170389.68	1913
4420.—	3.8	460.42	0.5	101790.73	100.0	300.—	102090.73	Średnio za lat 10

Tablica 10.

Wydatki szczegółowe Tablicy 7-ej.

c) Dobroczynność.

Rok	1 Dobroczynne instytucje	%	2 Dobroczynność doraźna	%	3 Razem Tabl. 7, rubr. 3	%
1904	43538.45	48.2	46770.89	51.8	90309.34	100.0
1905	47199.74	48.6	49832.94	51.4	97032.68	„
1906	63343.24[1])	54.5	52872.94	45.5	116216.18[1])	„
1907	44879.61	44.9	54993.94	55.1	99873.55	„
1908	49247.25	45.5	58956.82	54.5	108204.07	„
1909	52198.75	48.9	54567.07	51.1	106765.82	„
1910	51633.75	47.3	57599.95	52.7	109233.70	„
1911	52271.25	46.7	59665.98	53.3	111937.28	„
1912	60944.75	50.2	60495.30	49.8	121440.05	„
1913	61483.10	51.2	58561.21	48.8	120044.31	„
Średnio za lat 10	52673.99	48.6	55431.75	51.4	108105.70	100.0

[1]) W tem 16000 rb. jednorazowych wydatków na urządzenie kanalizacji, ogrzewania i t. d. na ulicy Pokornej № 12 dla bezpłatnego ambulatorjum.

Tablica 10a.

Wydatki szczegółowe Tablicy 10-ej. c) dobroczynne instytucye.

Rok	1 Szpitalnictwo	%	2 Opieka nad starcami i sierotami	%	3 Przytułki	%	4 Lombard bezprocentowy przy W. Gm. St.	%	5 Razem	%
1904	24700.—	56.7	8390.—	19.3	8405.—	19.3	2043.45	4.7	43538.45	100.0
1905	24700.—	52.3	8390.—	17.8	12065.—	25.6	2044.74	4.3	47199.74	"
1906	40700.—	64.3	8390.—	13.2	12210.—	19.3	2043.24	3.2	63343.24	"
1907	23800.—	53.0	7500.—	16.7	11490.—	25.6	2089.61	4.7	44879.61	"
1908	23800.—	48.3	10090.—	20.3	13365.—	27.2	2082.25	4.2	49247.25	"
1909	25700.—	49.2	10084.—	19.3	14335.—	27.5	2079.75	4.0	52198.75	"
1910	25700.—	49.8	10084.—	19.5	13770.—	26.7	2079.75	4.0	51633.75	"
1911	25700.—	49.2	10084.—	19.3	14407.50	27.6	2079.75	3.9	52271.25	"
1912	31500.—	51.7	10084.—	16.5	17285.—	28.4	2079.75	3.4	60944.75	"
1913	30985.—	50.4	10084.—	16.3	17675.—	28.7	2739.10	4.6	61483.10	"
Średnio za lat 10	27728.50	52.6	9309.—	17.7	13500.75	25.6	2136.14	4.1	52674.39	100.0

Tablica 10b.

Wydatki szczegółowe Tablicy 10-ej. c) Dobroczynność doraźna.

Rok	1 Zapomogi dla niezamożnych na Święta Paschalne: a) w gotówce	%	b) w pożywieniu świątecznym dla chorych żołnierzy i więźniów w. m.	%	2 Zapomogi dla biednych w opale	%	3 Zapomogi w gotówce dla niezamożnych, chorych, położnic i na karmienie niemowląt	%	4 Na przygotowanie odzieży, rozdawanej biednym	%	5 Razem	%
1904	5425.42	11.5	2056.—	4.4	4001.04	8.6	31836.14	68.1	3452.29	7.4	46770.79	100.0
1905	5480.42	11.0	1966.—	4.0	3811.04	7.6	34922.14	70.3	3654.34	7.3	49832.94	"
1906	4075.42	7.7	2056.—	3.9	4256.04	8.0	38366.14	72.6	4119.34	7.8	52872.94	"
1907	3485.42	6.3	2486.—	4.5	4061.04	7.4	40877.14	74.4	4084.34	7.4	54993.94	"
1908	2750.42	4.7	2916.—	4.9	3976.04	6.8	44768.96	75.9	4545.40	7.7	58956.82	"
1909	3810.42	7.0	2946.—	5.4	3931.04	7.2	39479.21	72.3	4400.40	8.1	54567.07	"
1910	3420.42	6.0	2891.—	5.0	4156.04	7.2	42760.79	74.2	4371.70	7.6	57599.95	"
1911	5355.42	9.0	3316.—	5.6	4681.04	7.8	43665.55	73.2	2647.97	4.4	59665.98	"
1912	3970.58	6.6	3825.—	6.3	5296.04	8.7	44755.55	74.0	2648.13	4.4	60495.30	"
1913	4260.58	7.3	4010.—	6.8	5211.04	8.9	42103.55	71.9	2976.04	5.1	58561.21	"
Średnio za lat 10	4203.45	7.7	2846.80	5.1	4338.04	7.8	40353.52	72.7	3690.00	6.7	55431.71	100.0

Tablica 11.

Wydatki szczegółowe Tablicy 7-mej.

e) Wydatki cmentarne i pogrzebowe.

Rok	1 Wydatki bieżące (stałe)	%	2 Wydatki nadzwyczajne (jednorazowe)	%	3 Razem	%
1904	24173.69	64.9	13094.67	35.1	37268.36	100.0
1905	24950.69	73.6	8807.86	26.4	33758.55	"
1906	26355.69	64.9	14238.95[1])	35.1	40594.64[1])	"
1907	31257.00	65.4	16536.74[2])	34.6	47793.74[2])	"
1908	36525.48	69.5	16000.00	30.5	52525.48	"
1909	38704.75	90.6	4000.00	9.4	42704.74	"
1910	42763.89	91.4	4000.00	8.6	46763.89	"
1911	44924.61	80.5	10884.80	19.5	55809.41	"
1912	50948.89	83.3	10250.00	16.7	61198.00	"
1913	51994.00	83.5	10250.00	16.5	62244.00	"
Średnio za lat 10	37259.87	76.8	10806.00	23.2	48066.08	100.0

[1]) W tem rb. 10238.95 z wydatków jednorazowych na budowę parkanu wokoło nowonabytego cmentarza w Grochowie.

[2]) W tem rb. 15914.60 z wydatków jednorazowych na budowę domu przedpogrzebowego na cmentarzu w Grochowie.

Tablica 12.

Wydatki szczegółowe Tablicy 7-ej.

f) zapisy legatowe według przeznaczenia.

Rok	1 Na utrzymanie szkół W. Gm. St.	%	2 Na instytucje dobroczynne W. Gm. St.	%	3 Na dobroczynność doraźną do dyspozycji W. Gm. St.	%	4 Na cmentarze W. Gm. St.	%	5 Razem na cele W. Gm. St. 1+2+3+4	%	6 Na wykonanie różnych zobowiązań legatowych na cele poza. W. Gm. St.	%	7 Razem	%
1904	5285.98	12.5	630.98	1.5	3760.89	8.7	620.01	1.5	10297.86	24.2	32259.93	75.8	42557.79	100.0
1905	5707.36	12.3	630.98	1.4	3947.94	8.5	672.01	1.5	10958.29	23.7	35322.00	76.3	46280.29	„
1906	5793.68	9.8	630.98	1.1	3947.94	6.7	862.01	1.5	11234.61	19.1	47975.49	80.9	59210.10	„
1907	5793.81	9.8	630.98	1.1	4303.94	7.2	909.76	1.5	11638.49	18.6	48050.86	81.4	59689.35	„
1908	6854.37	10.3	630.98	1.0	5105.00	7.7	909.76	1.4	13500.11	20.7	52814.12	79.3	66314.23	„
1909	6854.92	9.9	630.98	0.9	5094.57	7.3	1027.21	1.5	13607.68	19.6	55727.11	80.4	69334.74	„
1910	8152.59	10.6	750.95	1.0	5079.95	6.6	1021.81	1.3	15005.30	19.5	61965.59	80.5	76970.89	„
1911	9084.10	9.8	813.48	0.9	5235.98	5.6	1021.81	1.1	16155.37	17.4	76995.40	82.6	93150.77	„
1912	9546.84	10.8	1290.98	1.5	5236.30	5.8	1081.81	1.2	17155.93	19.3	70358.75	80.7	87514.68	„
1913	9546.84	10.8	1290.98	1.5	5051 21	5.7	1126.92	1.3	17015.95	19.3	70928.12	80.7	87944.07	„
Średnio za lat 10	7262.05	10.7	793.23	1.2	4676.37	7.0	925.31	1.4	13656.96	20.1	55239.73	79.9	68896.69	100.0

Tablica 12a.

Szczegóły wydatków na wykonanie różnych zobowiązań legatowych.

Rok	1 Na instytucye dobroczynne poza W. G. St.	%	2 Na dobroczynność doraźną poza W. Gm. St.	%	3 Dla rodzin zapisodawców	%	4 Na nabożeństwa po zapisodawcach	%	5 Różne	%	6 Razem	%
1904	10439.81	32.4	15166.53	47.0	5867.47	18.2	486.69	1.5	299.43	0.9	32259.93	100.0
1905	10325.91	29.2	16971.45	48.1	6840.97	19.4	679.14	1.9	504.53	1.4	35322.00	„
1906	11794.94	24.6	21381.26	44.6	7516.97	15.7	652.18	1.3	6629.84	13.8	47975.49	„
1907	11967.44	24.9	22390.84	46.6	7516.97	15.7	738.11	1.5	5437.50	11.3	48050.86	„
1908	11760.31	22.3	23037.82	43.6	8699.97	16.5	792.71	1.5	8525.31	16.1	52814.12	„
1909	12220.98	21.9	24128.76	43.3	9090.12	16.3	815.71	1.5	9471.55[1]	17.0	55727.11	„
1910	15420.26	24.9	26976.09	43.5	9526.45	15.4	911.31	1.5	9131.48[2]	14.7	61965.59	„
1911	26623 70	34.7	33144.58	43.0	9811.85	12.7	1027.31	1.3	6387.96[3]	8.3	76995.40	„
1912	18380.93	26.2	35608.54	50.6	10442.85	14.8	1163.31	1.6	4763.12[4]	6.8	70358.75	„
1913	17872.19	25.2	36603.28	51.6	10437.85	14.7	1219.18	1.7	4795.62[5]	6.8	70928.12	„
Średnio na lat 10.	14608.65	26.2	25540.91	46.2	8575.15	15.9	848.59	1.6	5594.43	9.7	55239.73	100.0

[1]) W tem 20 rub. 55 kop. na wydatki kancelaryjne, związane z wykonywaniem legatów.
[2]) „ 89 „ 60 „ „ „ „ „ „ „ „
[3]) „ 98 „ 92 „ „ „ „ „ „ „ „
[4]) „ 173 „ 25 „ „ „ „ „ „ „ „
[5]) „ 205 „ 75 „ „ „ „ „ „ „ „

Tabela 13.

Wydatki według poszczególnych kategorji, przypadające na jednego mieszkańca m. Warszawy wyznania mojżeszowego

Rok	1 Kancelarja, rabinat i ogólne	2 Oświata	3 Instytucye dobroczynne	4 Dobroczynność doraźna	5 Wydatki pogrzebowe i cmentarne	6 Amortyzacya pożyczek	7 Wydatki jednorazowe i nadzwyczajne	8 Wydatki obrotowe na wypełnianie różnych celów legatowych	9 Razem	10 Legaty osób prywatnych wogóle (zarówno na cele W. Gm. St., jak i sumy obrotowe rubr. 8)	Rok
1904	0.15	0.31	0.15	0.18	0.15	0.07	0.02	0.12	1.15	0.29	1904
1905	0.16	0.32	0.16	0.19	0.12	0.13	0.01	0.09	1.18	0·17	1905
1906	0.21	0.34	0.24[1])	0.21	0.15[2])	0.13	0.03[4])	0.18	1.49	0.22	1906
1907	0.19	0.31	0.17	0.21	0.18[3])	0.14	0.07[5])	0.18	1.45	0.23	1907
1908	0.21	0.32	0.18	0.21	0.19	0.13	—	0.19	1.43	0.24	1908
1909	0.25	0.31	0.17	0.21	0.15	0.14	—	0.20	1.43	0.25	1909
1910	0.25	0.30	0.17	0.19	0.15	0.13	0.13	0.20	1.52	0.25	1910
1911	0.30	0.37	0.17	0.20	0.19	0.12	—	0.26	1.61	0.26	1911
1912	0.32	0.43	0.20	0.21	0.21	0.13	0.17	0.24	1.91	0.29	1912
1913	0.31	0.54	0.29	0.19	0.20	0.12	0.20	0.22	2.07	0.28	1913
Średnio za lat 10	0.24	0.36	0.19	0.20	0.17	0.12	0.06	0.19	1.53	0.25	Średnio za lat 10

[1]) W tem 16000 rb. jednorazowego wydatku na urządzenie kanalizacji, ogrzewania i t. p. dla bezpłatnego ambulatoryum.

[2]) W tem 10238.95 rb. z wydatków jednorazowych na budowę parkanu wokoło nowonabytego cmentarza w Grochowie.

[3]) W tem 15913.60 rb. z wydatków jednorazowych na budowę domu pogrzebowego na cmentarzu w Grochowie.

[4]) Bez wydatków, uwzględnionych w rubr. 3 i 5, patrz Uwagi 1 i 2.

[5]) „ „ „ „ „ 5, patrz Uwagę 3.

Tablica 14.

Budżet Gminy Starozakonnych w Lublinie za czas 1903 — 1913.

DOCHODY

Rok	Kapitały	Zaległości	Składka gminna	%	Dochody z nieruchomości	%	Pogrzebowe i cmentarne	%	Dobroczynne	%	Obrotowe (na wypełnienie legatów)	%	Nadzwyczajne	%	Razem	%
1903	200	6221	16735	83.1	1429	7.1	764	3.8	1200	6.0	12.—	0.0	—	—	20140	100.0
1904	200	10913	19143	84.9	1213	5.4	984	4.4	1200	5.3	19.—	0.0	—	—	22559	„
1905	200	18198	21151	86.2	1213	4.9	984	4.0	1200	4.9	19.—	0.0	—	—	24567	„
1906	200	17140	23046	87.1	1213	4.6	984	3.7	1200	4.6	19.—	0.0	—	—	26462	„
1907	1300	17176	24493	83.2	1043	3.5	803	2.3	—	—	213.—	0.6[1])	2893	6.4	29445	„
1908	1300	21525	24383	72.9	1127	3.4	902	2.7	—	—	136.—	0.4	6889	20.6	33437	„
1909	1300	27026	23510	72.8	1269	3.9	932	2.9	—	—	136.—	0.4	6453	20.0	32300	„
1910	1300	31691	25841	50.8	1269	2.5	878	1.7	—	—	136.—	0.3	22760	44.7	50884	„
1911	2700	27264	25365	42.4	1269	2.1	891	1.5	—	—	218.—	0.3	32116	53.7	59859	„
1912	10700	26400	27770	48.2	1269	2.2	799	1.4	—	—	872.—	1.5	26882	46.7	57592	„
Średn. za l. 10	1940	20355	23144	71.3	1231	4.0	892	2.9	480	2.1	188.—	0.4	9799	19.3	35716	100.0

WYDATKI

Rok	Na utrzymanie kancelarji i rabinatu	%	Szkolnictwo	%	Dobroczynność	%	Jednorazowe[2]) (amortyzacya niedoborów)	%	Pogrzebowe i cmentarne	%	Obrotowe	%	Razem	%
1903	4659	21.9	2496	11.7	13101	61.6	650	3.1	359	1.7	2	0.0	21267	100.0
1904	5124	23.7	2496	11.5	13272	61.3	395	1.8	359	1.7	2	0.0	21648	„
1905	6751	28.4	2496	10.5	13272	55.9	645	2.7	589	2.5	2	0.0	23755	„
1906	6751	26.3	2496	9.7	15418	60.2	395	1.5	589	2.3	2	0.0	25651	„
1907	8401	28.6	2596	8.8	11494	39.0	6363	21.6	589	2.0	2	0.0	29445	„
1908	8842	24.2	2946	8.0	15440	42.2	8806	24.0	589	1.6	2	0.0	36625	„
1909	7196	21.6	3000	9.0	13994	42.0	8570	25.7	589	1.7	2	0.0	33351	„
1910	8262	16.2	3000	5.9	16704	32.8	22317	43.9	589	1.2	2	0.0	50874	„
1911	9021	15.1	3000	5.0	17776	29.7	29295	49.0	589	1.1	84	0.1	59765	„
1912	9008	15.8	3000	5.2	17776	32.1	26287	45.6	589	1.0	737	1.3	57397	„
Średn. za l. 10	7401	22.2	2753	8.5	14825	75.6	10371	21.9	543	1.7	84	0.1	35973	100.0

Uwaga. Gmina St. w Lublinie nie posiada długów.
Gmina St. w Lublinie nie posiada oceny swoich nieruchomości, na które składają się: 3 synagogi, 6 domów modlitwy (Bet hamidrasz), 2 cmentarze (stary i nowy), gmach Zarządu Gminy i Ochrony, pusty plac i sklep.
Począwszy od r. 1913 Gm. St. w Lublinie wykreśliła z budżetu wydatki na szkoły; wydatki na ten cel są ponoszone przez ogólną kasę miejską.

[1]) Liczby tej rubryki wykazują wpływy z zaległości składki gminnej.

[2]) Na liczby tej rubryki składają się sumy, przeznaczone na pokrycie niedoborów lat poprzednich.

Tablica 15.

Budżet Gminy Starozakonnych w Częstochowie za czas 1903—1912.

Rok	Kapitały	Nieruchomości	Długi	Zaległości	DOCHODY: Składka gminna	%	Własne z nieruchomości	%	Obrotowe (na wypełnianie legatów)	%	Razem	%
1903	Kapitały legatowe 6630 rb.	1) Synagoga i dom modlitwy . . . 18000 rb. 2) Talmud Tora i Szkoła rzemiosł . . 40000 „ 3) Ferma ogrodnicza . . . . . . 90000 „ 4) Rzeźnia drobiu . . . . . . 2500 „ 5) Rzeźnia rytualna . . . . . 120000 „ Razem . 275500 rb.	35000 rb. — amortyzują się po 1800 rb. rocznie	28	11560	79.3	2727	18.7	294.50	2 0	14581.50	100.0
1904				132	16420	84.3	2757	14.2	294.50	1.5	19471.50	„
1905				211	16420	84.3	2757	14.2	294.50	1.5	19471.50	„
1906				203	16420	84.3	2757	14.2	294.50	1.5	19471.50	„
1907				418	16420	80.1	3757	18.3	314.50	1,6	20491.50	„
1908				394	16420	80.1	3757	18.3	314.50	1.6	20491.50	„
1909				474	16420	81.8	3757	18.3	314 50	1.6	20491.50	„
1910				920	21000	79.8	5000	19.0	314.50	1.2	26314.50	„
1911				1532	21000	79.8	5000	19.0	314.50	1.2	26314.50	„
1912				4718	21000	79.8	5000	19.0	314.50	1.2	26314.50	„
Średn. za l. 10	6630	275500	35000	903	17308	81,2	3727	17.3	306.50	1.5	21341.40	100.0

Rok	WYDATKI: Na utrzymanie kancelarji i rabinatu	%	Na szkolnictwo	%	Na dobroczynność	%	Nadzwyczajne	%	Obrotowe (na wypełnienie zobowiązań legatowych)	%	Razem	%
1903	7458.97	51.2	3000	20.6	3720	25.5	108.03	0.7	294.50	2.0	14581.50	100.0
1904	7253.47	37 3	6000	30.8	5820	29.8	103.53	0.5	294.50	1.5	19471.50	„
1905	7253.47	37.3	6000	30.8	5820	29.8	103.53	0.5	294.50	1.5	19471.50	„
1906	7253.47	37,3	6000	30.8	5820	29.8	103 53	0.5	294.50	1,5	19471.50	„
1907	9254.47	45.2	6000	29.3	4820	29.8	102.53	0 5	314.50	1.5	20471.50	„
1908	9254 47	45 2	6000	29.3	4820	23.5	102.53	0.5	314.50	1.5	20471.50	„
1909	9254.47	45.2	6000	29.3	4820	23.5	102 53	0.5	314.50	1.5	20471.50	„
1910	11095.60	49.7	6000	26.9	4820	21.6	84.40	0.4	314.50	1.4	22314.50	„
1911	11095.60	49.7	6000	26.9	4820	21.6	84.40	0.4	314.50	1.4	22314.50	„
1912	11095.60	49.7	6000	26.9	4820	21,6	84.40	0.4	314.50	1.4	22314.50	„
Średn. za l. 10	9017.96	44.8	5700	28.2	5010	25,0	97.94	0.5	306.50	1.5	20135.40	100.0

Tablica 16.

Budżdet Gminy Starozakonnych w Włocławku za czas 1903 — 1912.

Rok	Kapitały	Wartość nieruchomości	Długi	Zaległości	DOCHODY: Składka gminna	%	Pogrzebowe i cmentarne	%	Dobroczynne	%	Obrotowe (na wykonywanie legatów)	%	Nadzwyczajne i własne	%
1903	25000	18510		4338	6620	83.3					1326	16.7		
1904	„	18510		2719	6620	83.3					1326	16.7		
1905	„	18510		2618	6625	83.3					1326	16.7		
1906	„	18510		3115	6635	83.3					1326	16.7		
1907	„	18510		3480	6635	83.3					1326	16.7		
1908	„	18510		2607	6635	83.3					1326	16.7		
1909	„	39650		2332	8402	26.6	3907[1])	12.4	15960[1])	50.5	1326	4.2	2000	6.3
1910	„	39650		1700	8702	27.5	1863	5.9	17755	56.1	1326	4.2	2000	6.3
1911	„	59650	5000	2247	8730	23.5	4065	11.0	19152	51.6	1338	3.6	3800	10.3
1912	„	59650	5000	2972	9217	32.0	1273	4.4	13750	47.8	1338	4.7	3200	11.1
Średnio za l. 10	25000	30966	1000	2812	7482	60.9	1112	3.4	6663	20.9	1328	11.7	1100	3.4

Rok	DOCHODY Razem	%	WYDATKI: Na utrzymanie kancelarji i rabinatę	%	Szkolnictwo	%	Dobroczynność	%	Pogrzebowe i cmentarne	%	Nadzwyczajne i amortyzacja poż.	%	Obrotowe	%	Razem	%
1903	7946	100.0	4675	58.8	1945	24.5							1326	16.7	7946	100.0
1904	7946	„	4675	58.8	„	24.5							„	„	7946	„
1905	7951	„	4680	58.9	„	24.5							„	„	7951	„
1906	7961	„	4690	58.9	„	24.4							„	„	7961	„
1907	7961	„	4690	58.9	„	24.4							„	„	7961	„
1908	7961	„	4690	58.9	„	24.4							„	„	7961	„
1909	31603	„	6318	23.9	2084	7.9	13958[1])	52.5	768[1])	2.9	2000	7.6	„	5.0	26451	„
1910	31646	„	6318	21.3	2384	8.0	16941	57.0	743	2.5	2000	6.7	„	4.5	29712	„
1911	37085	„	6318	19.7	2412	7.5	18797	58.6	616	1.9	2090[2])	8.1	„	4.1	32159	„
1912	28778	„	6552	25.3	2665	10.3	13086	50.6	260	1.0	2090[2])	7.7	„	5.1	25979	„
Średnio za l. 10	17685	100.0	5363	44.3	2122	18.1	6278	21.9	238	0.8	818	3.0	1326	11.9	15913	100.0

[1]) Do czasu otwarcia w roku 1909 Towarzystwa pomocy ubogim żydom ofiary dobroczynne, pogrzebowe i cmentarne znajdowały się w prywatnem zawiadywaniu.

[1]) Do czasu otwarcia w roku 1909 Towarzystwa pomocy ubogim żydom ofiary dobroczynne, pogrzebowe i cmentarne znajdowały się w prywatnem zawiadywaniu.

[2]) W tem rb. 90 na amortyzację pożyczek.

Tablica 17.

Dochody W. Gm. St., oraz trzech Gmin prowincjonalnych według głównych pozycji.

(Udział procentowy w całokształcie budżetu dochodów).

Nazwa pozycji	Warszawa	Lublin	Częstochowa	Włocławek
1 Składka gminna	50.8 %	71.3 %	81.2 %	60.9 %
2 Opłaty (pogrzebowe i inne)	11.7	2.9	—	3.4
3 Ofiary	19.3	2.1	—	20.6
4 Nadzwyczajne i własne	5.5	23.3	17.3[1])	3.4
5 Obrotowe i na wypełnienie legatów	12.7	0.4	1.5	11.7
6 Razem	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %

[1]) Dochody z nieruchomości własnych.

Tablica 18.

Wydatki W. Gm. St., oraz trzech Gmin prowincjonalnych według głównych kategorji. (Średni udział procentowy wydatków w całokształcie budżetu wydatków).

Nazwa pozycji	Warszawa	Lublin	Częstochowa	Włocławek
1 Kancelarja i rabinat	15.4 %	22.2 %	44.8 %	44.3 %
2 Oświata	23.5	8.5	28.2	18.1
3 Dobroczynność	25.3	45.6	25.0	21.9
4 Wydatki pogrzebowe i cmentarne	10.5	1.7	—	0.8
5 Jednorazowe	12.6 [1])	21.9 [2])	0.5	3.0
6 Obrotowe	12.7	0.1	1.5	11.9
7 Razem	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %

[1]) W tem 8.3% na amortyzacje pożyczek.

[2]) Na liczby tej rubryki składają się sumy, przeznaczone na pokrycie deficytów z lat poprzednich.

Tablica 19.

Średnie liczby **dochodów** według najgłówniejszych kategorji, przypadające na **jednego** mieszkańca w. m. Lublina, Częstochowy, Włocławka i Warszawy.

Nazwa pozycji	Warszawa	Lublin	Częstochowa	Włocławek
1 Podatki (Składka gminna i opłaty	rb. 0.95	rb. 0.76+ 0.31[2])= =1.07	rb. 0.79	rb. 1.26
2 Ofiary	0.27	0.02	—	0.98
3 Obrotowe	0.19	00.1	0.01	0.19
4 Jednorazowe i własne	0.12	0.04[1])	0.17[1])	0.16
5 Razem	rb. 1.53	rb. 1.14	rb. 0.97	rb. 2.59

[1]) Dochody własne z nieruchomości.
[2]) Zaległości.

Tablica 20.

Średnie liczby **wydatków** według najgłówniejszych kategorji, przypadające na **jednego** mieszkańca w. m. Lublina, Częstochowy, Włocławka i Warszawy.

Nazwa pozycji	Warszawa	Lublin	Częstochowa	Włocławek
1 Kancelarja i rabinat	rb. 0.24	rb. 0.23	rb. 0.41	rb. 0.76
2 Oświata	0.36	0.09	0.26	0.31
3 Dobroczynność	0.39	0.47	0.23	0.92
4 Pogrzebowe i cmentarne	0.17	0.02	—	0.03
5 Jednorazowe	0.18	0.33	0.00	0.12
6 Obrotowe	0.19	0.00	0.01	0.19
7 Razem	rb. 1.53	rb. 1.14	rb. 0.91	rb. 2.33

DODATKI.

Dodatek I.

Liczba ludności żydowskiej m. Warszawy w latach 1904 do 1913 według danych, ogłaszanych przez Magistrat.

Rok	Liczba
1904	274378
1905	275238
1906	263300
1907	265162
1908	277769
1909	281734
1910	306361
1911	301268
1912	297977
1913	317817
Średnio za lat 10	286070

Dadatek II.

TARYFA

opłat pogrzebowych, zatwierdzona przez **Ministerjum Spraw Wewnętrznych,** dnia 2/15 Lipca 1907 roku za № 5151, dla pobierania przez Kasę Zarządu Warszawskiej Gminy Starozakonnych.

№ porządkowy	WYSZCZEGÓLNIENIE	Opłata Rub.	Opłata k.		UWAGI
	Pozycja I-a				Opłata minimalna na pogrzeb i pochowanie na Warszawskim cmentarzu gminnym (przy ulicy Okopowej pod Nr. 49) ustanawia się jak następuje: a) osób dorosłych tj. od lat 13-tu i wyżej Rb. 25— b) dzieci od 5-ciu do 13 lat . . . . . „ 15— c) dzieci niżej 5 lat. . . . . . . „ 5— Niższa opłata niż w tem miejscu wykazana może być pobierana tylko za pogrzeby i pochowanie na innych bardziej oddalonych od miasta cmentarzach gminnych.
1	Za pochowanie t. j. za miejsce na mogiłę, za karawan, za deski do wyścielania wewnątrz mogiły i za skrzynię drewnianą dla umieszczenia na mogile od osób wszelkich stanów należy pobierać w stosunku do stanu zamożności.				
	A, Osób dorosłych tj. od lat 13 i wyżej po:	100 75 50 25 15 10 5	— — — — — — —	Określenie rozmiaru opłaty pozostawia się Zarządowi Gminy; płacący najwyższą normę nie potrzebuje kwalifikacji	
	B. Dzieci w wieku od lat 5 (skończonych) do 13 włącznie lat, po:	25 20 15 10 5 3 2 1	— — — — — — — —	jak wyżej	
	C. Dzieci poniżej lat 5 po:	20 15 10 5 3 2 1	— — — — — — —	jak wyżcj	

№ porządkowy	WYSZCZEGÓLNIENIE	Opłata			UWAGI
		Rub.	k.		
	Pozycja II-ga				
2	Opłata dodatkowa, jaką należy pobierać, w wypadku zażądania:				
	A. Ozdobnego karawanu po:	25	—	Prawo żądania ozdobnego karawanu, dodatkowych koni i żałobników, służy rodzinie lub osobie, zajmującej się pogrzebem.	
	B. Dodatkowej pary koni za każdą, po:	10	—		
	C. Asystenta przy karawanach w żałobnem ubraniu za każdego, po: .	5	—		
	Pozycja III-cia				
3	Opłata, jaką należy pobierać za prawo postawienia nagrobków (pomników) na mogiłach zależnie od stanu majątkowego, po:				
	A Za pomniki granitowe po:	50 40 30	— — —	Decyduje Zarząd Gminy jak wyżej podług pozycji I-ej.	
	B. Za pomniki marmurowe po:	50 40 30 20	— — — —	jak wyżej.	
	C. Za pomniki kamienne, ozdobne, po: . .	50 40 30 20 15	— — — — —	jak wyżej.	
	D. Za zwyczajne kamienne płyty z kamienną lub murowaną skrzynią, po:	6	—		
	E. Za takież płyty ze skrzynią drewnianą po: . .	1	—		

DIAGRAMY.

Fig. 1. Dochody i rozchody W. Gm. St. średnio za lat 10 (1904 — 1913) według głównych pozycji budżetowych.

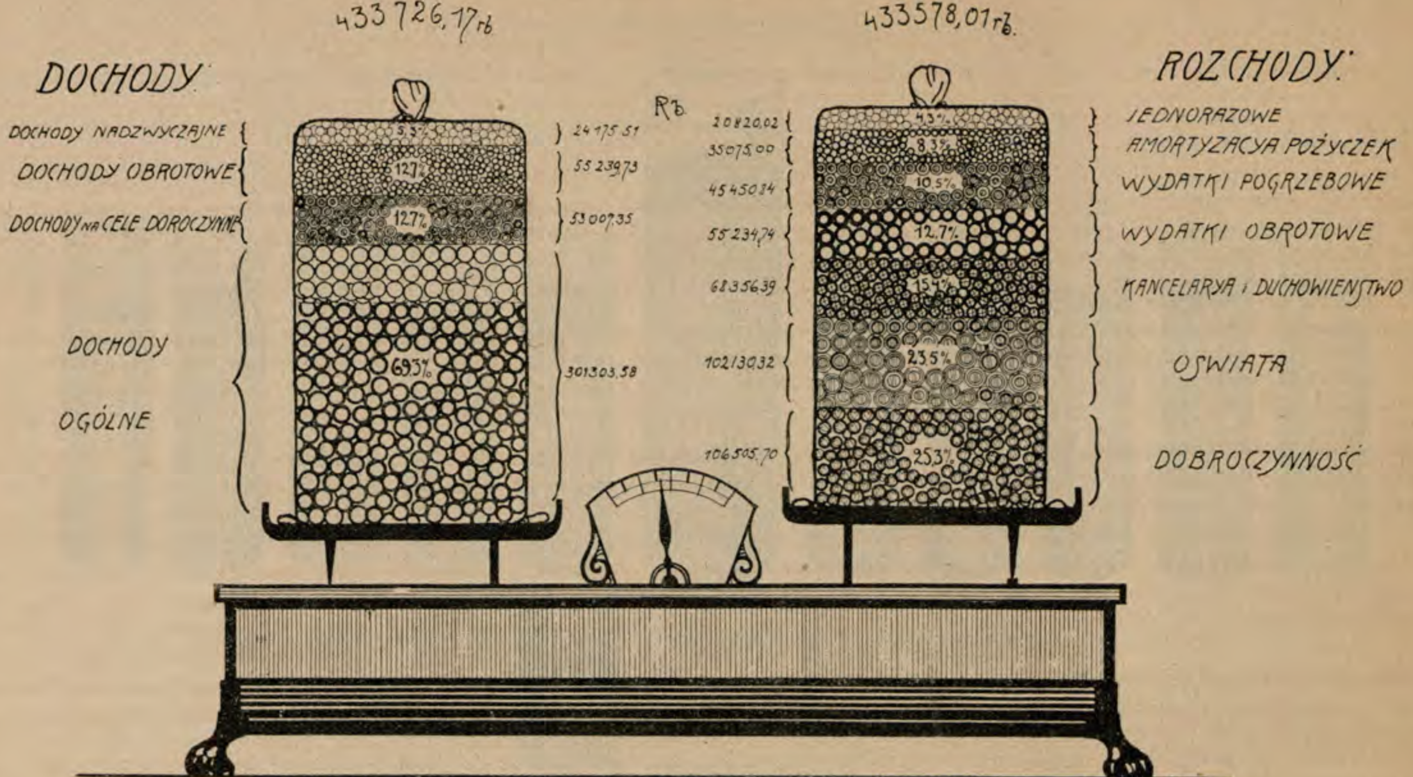

Fig. 2. Dochody W. Gm. St. na cele (własne) bezpośrednie (bez dochodów obrotowych) według podziału na dochody ze źródeł o charakterze podatkowym i ofiar dobrowolnych.

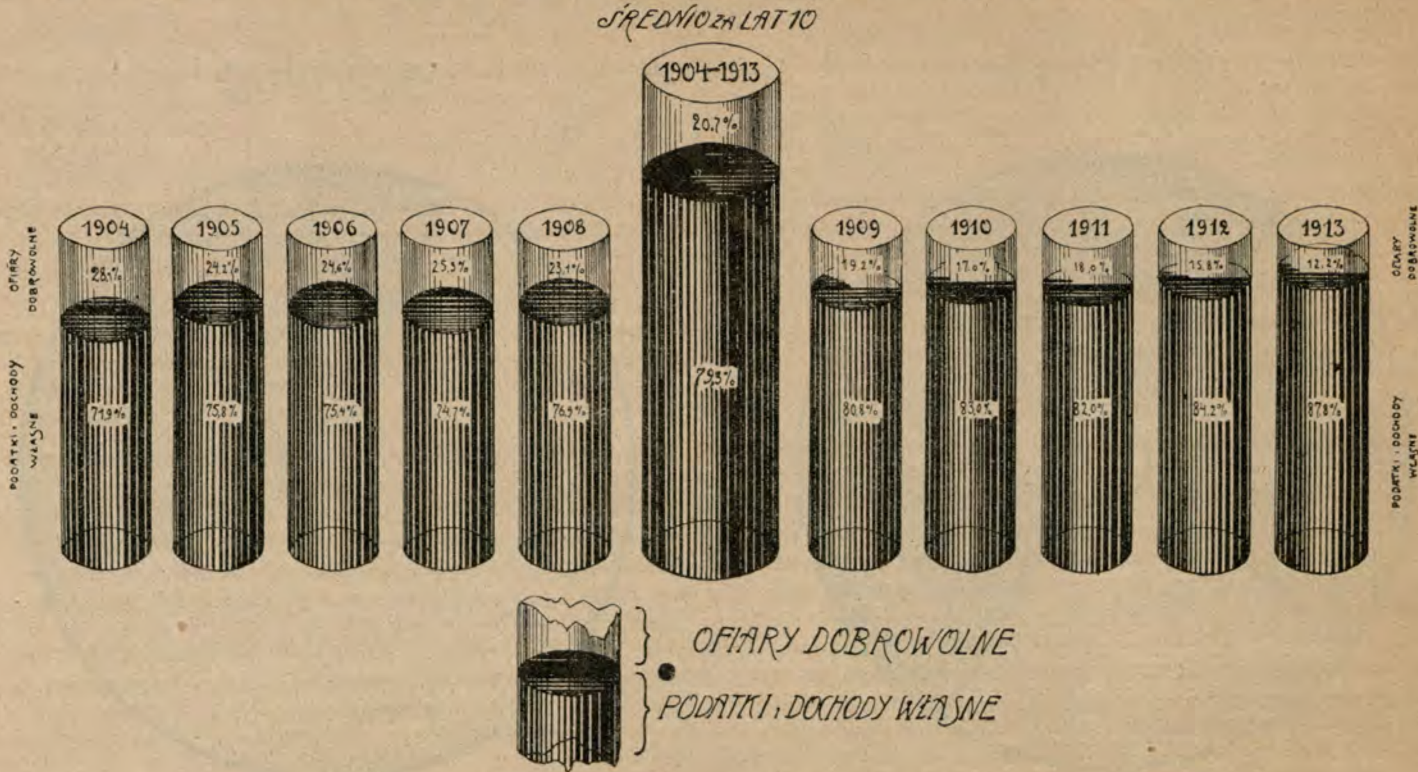

Fig. 3. Dochody i wydatki W. Gm. St., przypadające na głowę ludności żyd. m. Warszawy według główniejszych pozycji budżetowych.

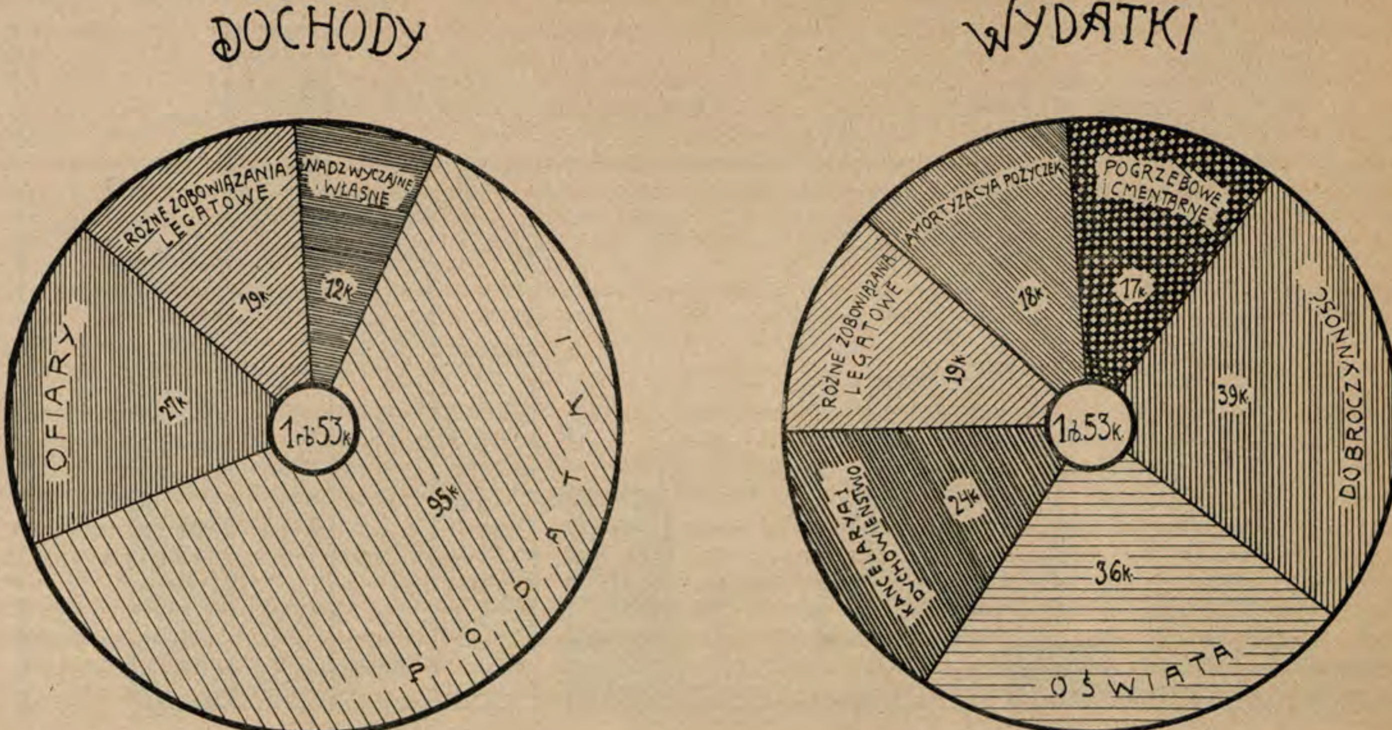

Fig. 4. Na jednego rubla dochodów budżetowych W. Gm. St. i trzech gmin prowincjonalnych na głowę ludności żydowskiej przypada według głównych źródeł:

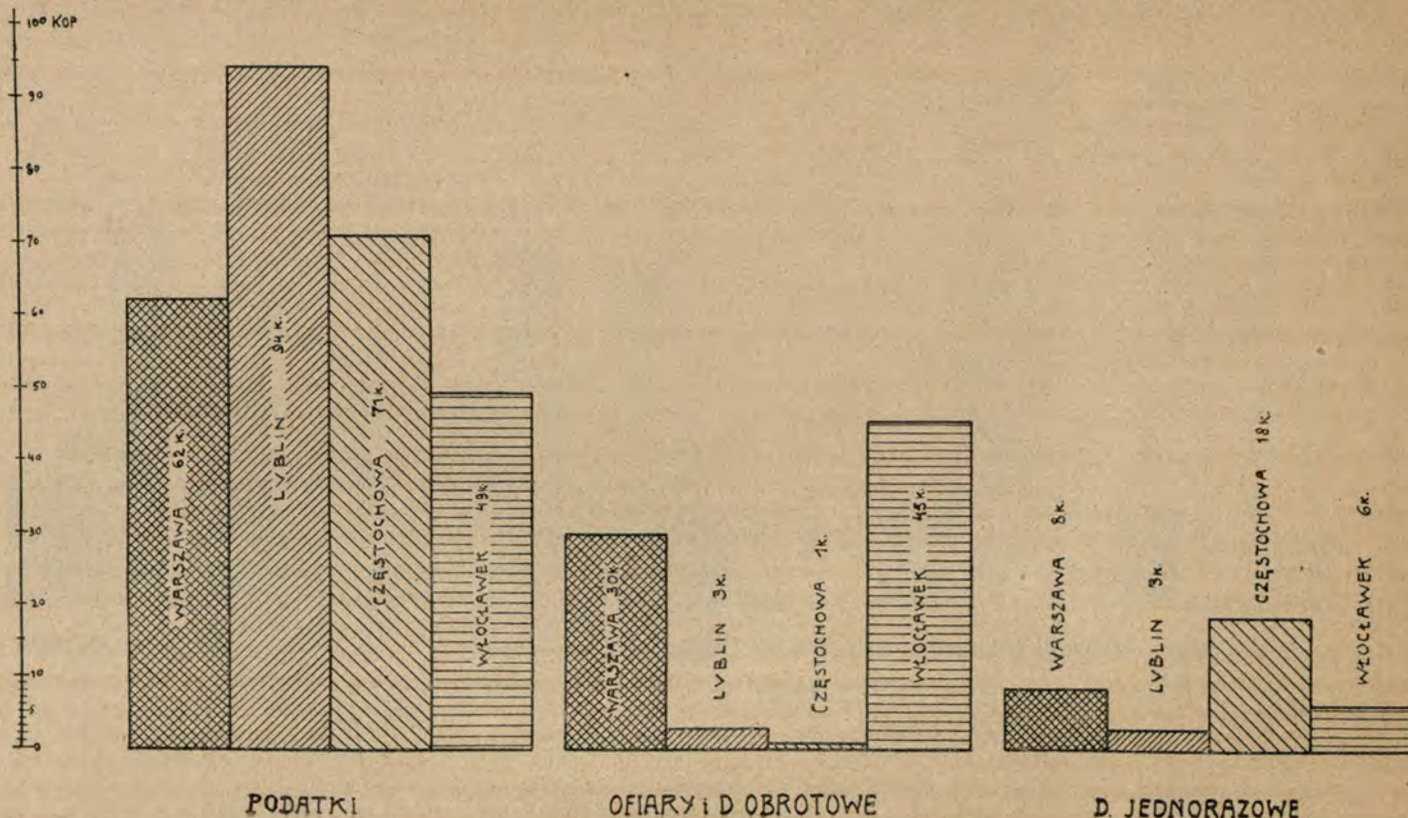

Fig. 5. Na jednego rubla wydatków budżetowych, przypadających na głowę lud. żyd. W. Gm. St. i trzech gmin prowincjonalnych zostaje zużytych według głównych pozycji:

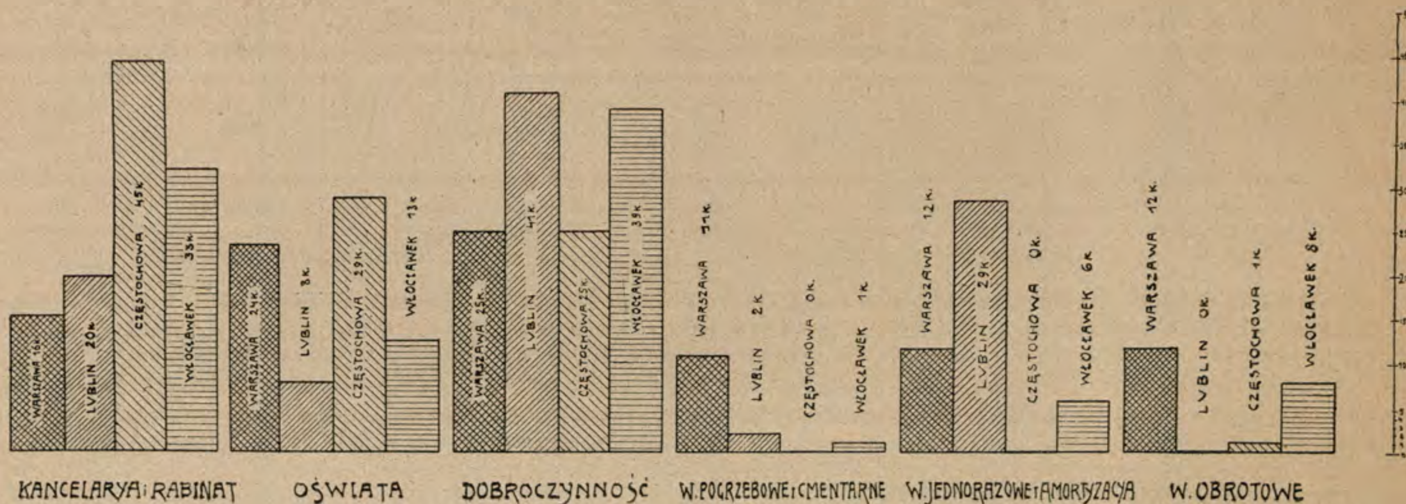

Fig. 6. Stan majątkowy W. Gm. St.

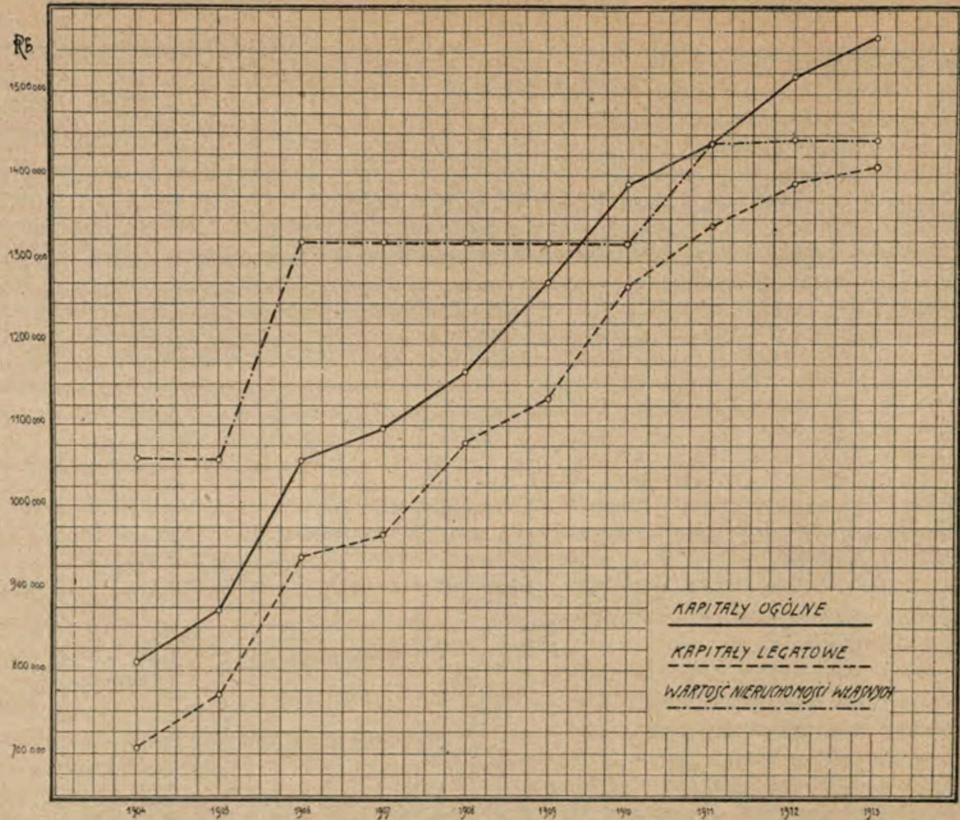

Fig. 7. Całkowity dochód budżetowy i dochody ogólne.

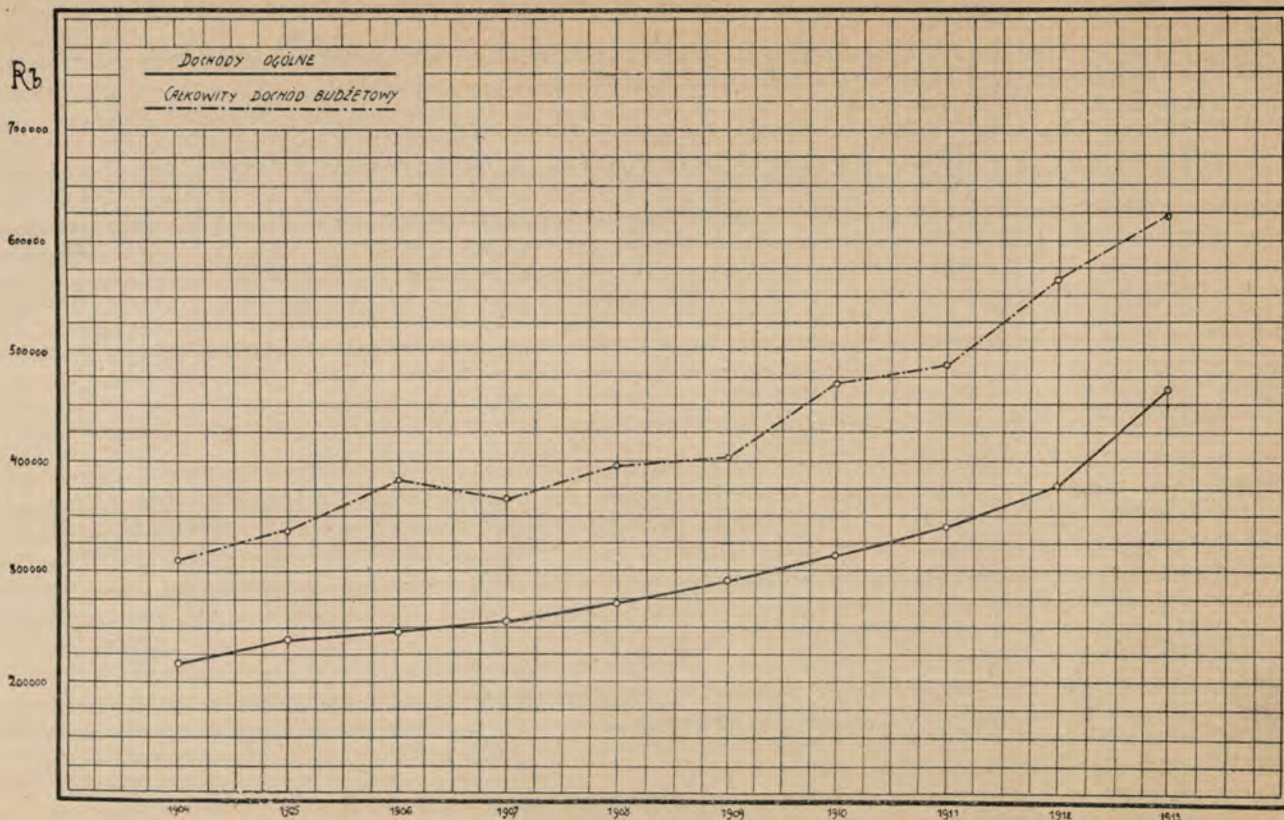

Fig. 8. Dochody nadzwyczajne, obrotowe i dochody na cele dobroczynne.

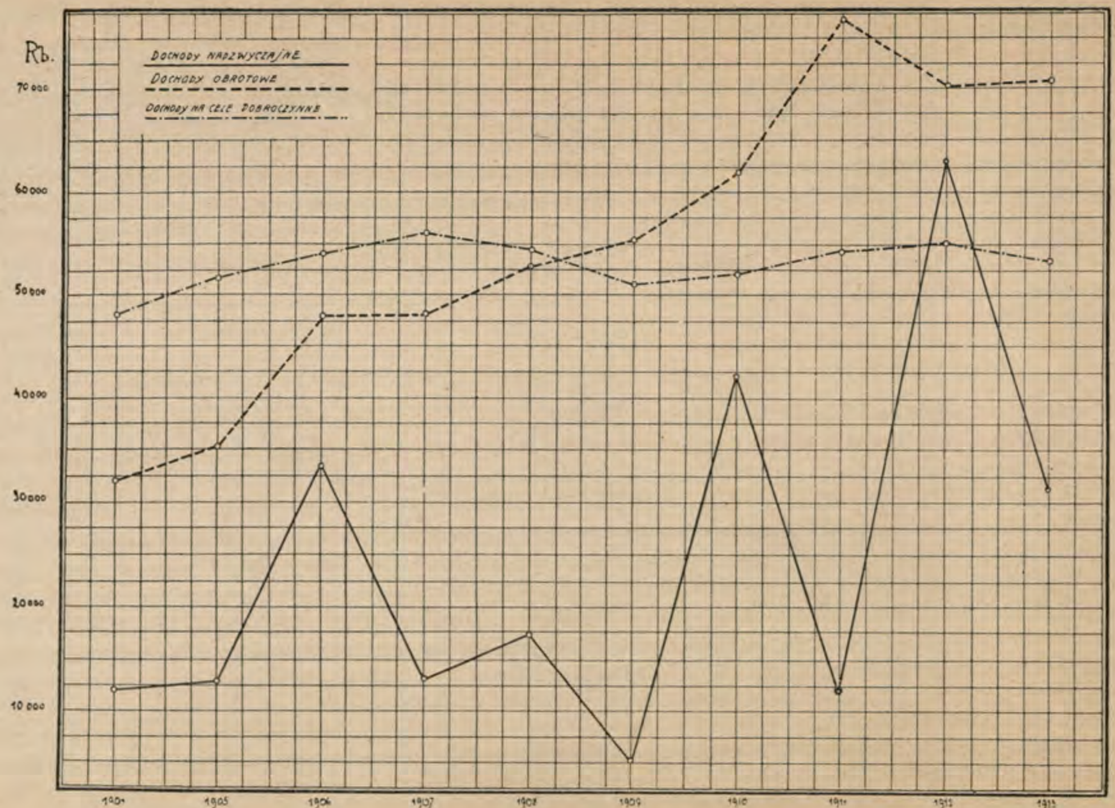

Fig. 9. Liczby budżetowe i dochody ze źródeł o charakterze podatkowym, obliczone na głowę ludności żyd. m. Warszawy.

Fig. 10. Udział procentowy głównych kategorji wydatków w całokształcie budżetu wydatków.

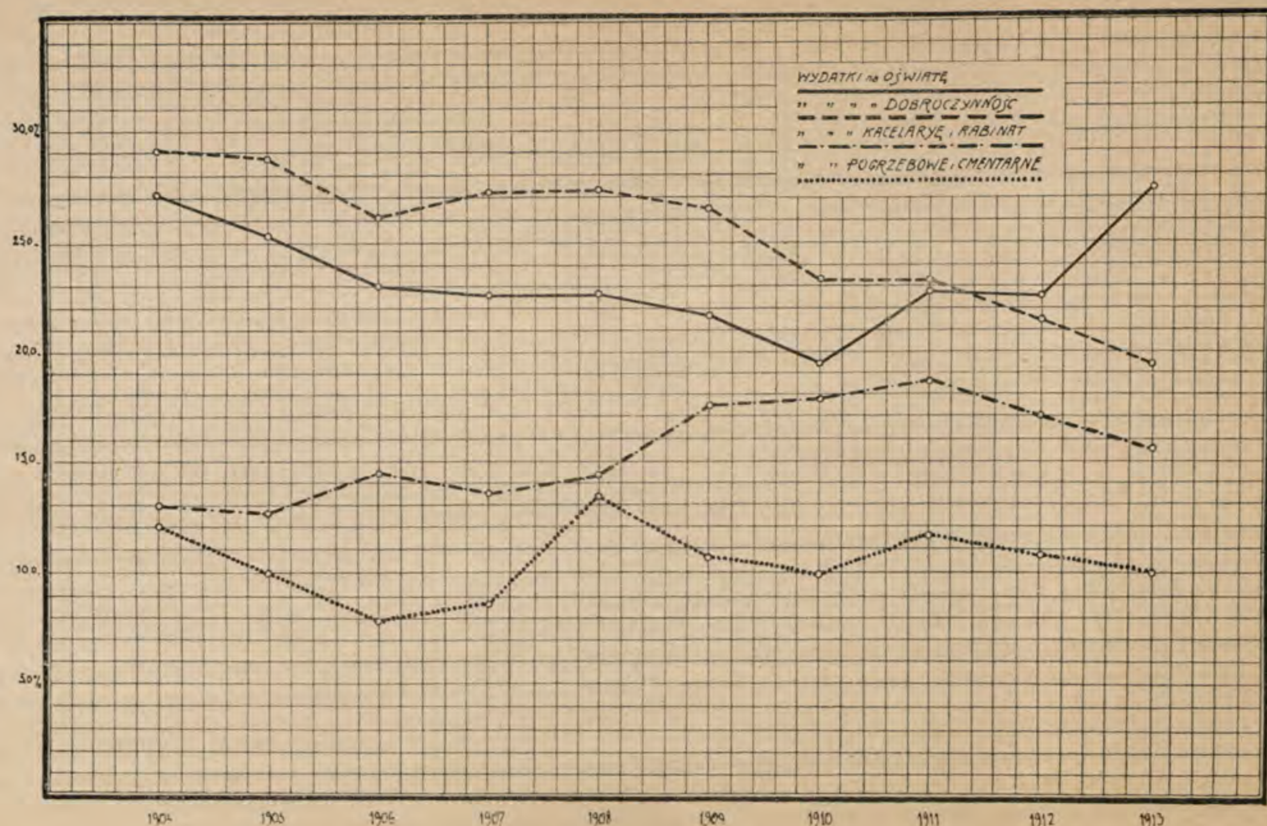

Fig. 11. Wydatki według głównych pozycji budżetu w okresie 1904 — 1913.

